

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

Letnik XVII. V Ljubljani, februarija 1900. 2. zvezek.

Praznik darovanja Gospodovega ali svečnica.

I. Česa nas spominjajo sveče?

Ta je luč v razsvetljenje nevernikom, in
v čast Izraelu svojemu ljudstvu.
Luk. 2, 32.

Iz sv. evangelija zvemo, da je Marija svojega Sina 40 dni po rojstvu, kakor je zapovedovala Mojzesova postava, darovala v templu. Zato obhajamo danes praznik očiščevanja device in matere Marije, ali pa god darovanja našega Gospoda Jezusa Kristusa. Marija je dala vsem ljudem prelep zgled ponižne pokorščine, zlasti pa vam krščanskim materam.

Današnji praznik se pa imenuje tudi »svečnica«, in sicer zato, ker danes sv. cerkev blagoslavlja sveče. Da se pa ravno danes blagoslavlja sveče, pride odtod, ker je stari Simeon imenoval Jezusa, katerega je pri darovanju v templu vzel v naročje, luč, rekoč: *Ta je luč v razsvetljenje nevernikom, in v čast Izraelu svojemu ljudstvu.*

Tudi vi, predragi! ste danes pri blagoslovu prižgali sveče. Vzeli jih bote s seboj domu, in jih bote še večkrat prižigali. Vzemite pa tudi nauk s seboj, katerega vam bom danes dal. Hočem vam namreč povedati: česa nas sveče spominjajo in opominjajo. —

Jezus, ki je prava luč, naj razsvetljuje vas in mene.

I. a) Sveče, katere goré na altarju, in katere se blagoslavlja danes, nas spominjajo prvič našega Gospoda Jezusa Kristusa. Tako ga imenuje stari Simeon: luč v razsvetljenje nevernikom, — tako ga imenuje sv. apostol Janez (1. 9.): *Bila je prava luč, katera*

razsvetli vsakega človeka, ki pride na ta svet; — tako se imenuje Jezus sam, rekoč: Jaz sem luč sveta; kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja. (Jan. 8, 12.)

Kristus je torej prava luč, ki je prišla na svet. Da nam je v Kristusu res izšla prava luč, spoznali bomo precej, če le nekoliko pomislimo, kako je bilo na svetu pred njegovim prihodom. — Dokler njega ni bilo, je pokrivala gosta tema zmot in pregreh vso zemljo. Ljudje niso spoznali Boga in njegovih zapoved, ter mu niso služili, temveč živeli so po šegi neumne živine, kakor slepci tavajoči v grdih zmotah malikovalstva in družih hudobijah. — Še celo izraelsko, — izvoljeno ljudstvo božje, — je dostikrat zabredlo v velike zmote. Kjer je pa tolika tema in nevednost, tam ni veselo in prijetno življenje! Kako pusto je še celó v domači hiši, kjer nam je vse znano, pri gosti temi, koliko bolj še le po neznanih potih v nočni temi potovati v vedni nevarnosti, da kam zaidemo, pademo in se pobijemo! — Pa glejte! Kakor luč prežene temo, — in jutranje solnce prepodi nočno temo, tako se je tudi hkrati po vsem svetu zasvetilo, ko je Kristus, prava luč, prišel na svet. Zato se je tudi božična noč, ko je angel oznanjeval pastirjem njegovo rojstvo, spremenila v beli, svetli dan. On je razgnal temo dušne zmote, in razsvetlil vse, kateri so sedeli v smrtni senci, ker nas je natanko poučil, kdo in kakošen je naš Bog, kaj njegova sveta volja, kakošne naše dolžnosti, kako moremo prav živeti. Pokazal nam je pravo pot v nebesa, k večni sreči, s svojim naukom in zgledom!

Sveče tedaj, katere se danes blagoslavljujejo, katere vidite goreti pri službi božji in pri delitvi sv. zakramentov, in katere vi držite danes v rokah, vas spominjajo Gospoda Jezusa Kristusa. Zato je tudi stara in lepa navada v krščanskih hišah, da vselej, kadar svečo ali sploh luč vžgó in v hišo prineso, rekó: Hvaljen bodi Jezus Kristus!

Res je, kaj ne, predragi! da je prijetno, če je na večer hiša lepo razsvetljena! Kako dobro dé svitloba človeku! Kako radi se mi oziramo na vzhajajoče ali zahajajoče solnce! Še nedolžni otroci stegujejo svoje ročice po svitli luči! Kdo ne ogleduje rad in s presrčnim veseljem nebrojne trume neštevilnih zvezd, katere migljajo kakor svitle lučice na nebu v nočno temo, ki pokriva zemljo? Vsak dober človek se veseli luči in svetlobe. Misлити bi morali, da so ljudje, ki so poprej bili v temi in smrtni senci, z veseljem pozdravili pravo, — svetlo luč — Jezusa Kristusa, kateri je prišel

na svet. — Pa glejte! kaj nam povē sv. apostol Janez: *V svojo lastnino je prišel, in njegovi ga niso sprejeli!* (1. 11.) — To pomeni: veliko jih ni hotelo Jezusa spoznati, ker jim je bila luč zoprna, ker svojih hudobij niso hoteli zapustiti; zato pravi ravno ta evangelist na drugem kraju (3. 20.): *Slehrni namreč, kateri dela hudo, sovraži luč, in ne pride k luči, da niso svarjena njegova dela;* t. j. hudobni se rajši skriva in ostaja v temi, da se ne zvedó njegova dela, ker so hudobna; pošteni človek pa rad pride na dan, ker so njegova dela dobra in v Bogu storjena. —

Kakor pa je bilo takrat, tako je še naše dni. Hudobnež, ki počenja greh in hude reči, sovraži Kristusa, sovraži luč, sovraži predpostavljene, stariše in duhovnike, ker mu ti povedó resnico, in se skriva, ker so njegova dela hudobna in pregrešna. Njemu luč in resnica nista všeč, ker bi sicer več ne mogel delati svojih hudobij!

b) Sveče nas pa v drugič spominjajo tudi prvih časov katoličanstva.

V začetku, ko se je jela oznanjevati naša sv. vera, pač kristijanom ni bilo tako prijetno, kot sedaj. Spoznavalcem Kristu sovim se je takrat huda godila. Oni niso imeli svojih cerkev, kakor jih imamo sedaj, da bi bili smeli v njih očitno opravljati službo božjo, temveč so se morali skrivati v podzemeljskih brlogih in jamah. Gorje jim, če so se pokazali na dan, hitro so se vzdignili zoper nje vsi, ki so temo bolj ljubili, kot luč. Ti so jih preganjali, lovili in neusmiljeno morili. — Kaj pa so kristijani počeli v onih žalostnih časih? Ali so morda iz strahu pred smrtjo opuščali službo božjo? Ali so morda zatajevali svojo vero? Ne! — Shajali so se v podzemeljskih jamah, ter so ondi opravljali službo božjo, ter pod zemljo molili Boga. Take jame so še semtertje ohranjene, zlasti jih je veliko okrog Rima, imenujejo jih „katakombe“. Da so pa mogli kristijani opravljati v teh pozemeljskih jamah službo božjo, je bilo treba luči. V spomin na to še sedaj pri sv. maši luči goré, če je tudi svetli dan.

Kaj naj si torej mi mislimo, kadar vidimo luči goreti na altarju? Spominjajmo se prvih, žalostnih časov krščanstva, spominjajmo pa se tudi velike gorečnosti prvih kristijanov! O kako ti prvi mučenci naše svete vere sramoté marsikatere mlačne kristijane sedanjih dni! Nam se ni bati preganjanja, ne skrivati se v podzemeljskih jamah, ne po noči vstajati, ter v smrtni nevarnosti hoditi k službi božji, pa vendar, koliko jih je, ki tako radi in brez

vsega pravičnega vzroka opuščajo službo božjo, ter skušajo svojo zanikernost opravičiti z mnogimi praznimi izgovori! Zato bodo pa tudi prvi kristijani naši ostri tožniki na sodbi božji.

II. Sveče [pa ne budé samo lepih spominov v nas, temveč nam dajo tudi prav lepe opomine, da naj bomo mi sami podobni gorečim svečam.

Vsak kristijan bi moral biti svetla luč, goreča sveča, t. j. misliti, hrepeneti in goreti bi moral le za čast božjo, za zveličanje svoje in svojega bližnjega duše.

Krščanski mladeniči in dekleta! Poglejte na goreče sveče, katere držite danes v rokah, kam šviga danes njihov plamen! Kviško, — naravnost proti nebu! To vas uči, da morate tudi vi goreti za čast bóžjo, hrepeneti po nebesih, in pa po tem, kar je gori, ne pa potem, kar je tukaj na zemlji! Ne hrepenite po posvetnem veselju in uživanju, da ne boste za večnost nesrečno ugasnili in se pogubili, kakor sveča hitro ugasne, če se obrne navzdol proti zemlji! Naše telo, katero je ustvarjeno iz zemlje, nas sicer vleče na zemljo, na minljivo veselje, toda vaša duša pa, ki je vdihnjena od zgoraj, se mora povzdigovati s svojimi mislimi in željami proti nebesom, da bo tudi telo potegnila za seboj! Če se vi le v ta svet utapljate, bo vaša duša velika sirota, Boga pozabila, ter zgubila nebesa! O ko bi si vi lep pomen in opomin gorečih sveč prav k srcu vzeli, potem bi tudi vi vsi veseli s sv. Ignacijem klicali: Kako pusta mi je zemlja, kadar se spominjam nebes! — Kviško srca! vam goreče sveče govore.

Ne bilo bi pa še zadosti, da bi vi samo hrepeneli po nebesih, temveč se morate tudi zanje truditi in delati, kar vas zopet učé sveče, katere so vlite iz voska. Kdo je nabral vosek, da tako lepo gori? Pridna čebela! Enako pridni čebeli morate tudi vi storiti vsak dan kaj dobrega za nebesa. *Delajte, dokler je dan*, vam kliče Kristus — in zopet: *Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice!* Pridno hodite k službi božji, zvesto in pazljivo poslušajte božjo besedo, jo nase obračajte, premišlujte in po njej živite, vredno sv. zakramente prejemajte, in bližnjemu radi pomagajte v dušnih in telesnih potrebah, tako si boste nabirali zaklade, s katerimi si boste kupili večno življenje! — Glejte, goreča sveča sama sebe povžije, ter vas uči, da morate v delavni djanski ljubezni do Boga in bližnjega goreti, dokler vam luč vašega življenja ne ugasne! V taki delavni, djanski ljubezni se boste sproti očiščevali vsakdanjih madežev, ker nič nečistega ne more v nebeško

kraljestvo! Vrzite zlato rudo v ogenj, vse drugo bo zgorelo, le čisto zlato se veliko lepše prikaže iz ognja; tako bodo tudi vaše posvetne želje zgorele v ognju božje ljubezni, in le čiste želje, v Jezusu in za Jezusa živeti in umreti bodo napolnovala vaša srca! — Le pogledjte in premislite večkrat, kaj je storil Jezus iz ljubezui do vas. Prišel je zavoljo vas in iz ljubezni do vas na zemljo trpet in umret, ter je bil tako žlahtna sveča, katera je na tem svetu zgorela za nas, ter sama sebe povžila, da bi nam svetila v večnost. — Vidiš torej, krščanska mladost, kako lepe nauke ti daje vsaka goreča sveča!

Vas gospodarje in predpostavljene pa goreča sveča, katero držite danes v rokah, opominja, da drugim podložnim dajete lep zgled ne le samo z besedo, ampak velikoveč s pobožnim, krščanskim življenjem, kakor vam veli Kristus, rekoč: *Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela, in časté vašega Očeta, kateri je v nebesih.* (Mat. 5. 16.) Kakor nam torej sveča pota ne razsvetljuje z besedami, temveč s svetlobo, tako morate tudi vi drugim kazati pot proti nebesom, ne le s samim opominjevanjem in podučevanjem, temveč z lepim, krščanskim življenjem!

Tako sem vam, preljubi v Gospodu! razložil, česa nas spominjajo in opominjajo goreče sveče.

Predragi! vsako jutro se vam ljuba luč prižge, in če bi predolgo ležali, vam ljubi Bog sam prižge luč, ko pusti nad vami svetiti svetlo solnce! Prišla pa bo ura, ko nam zlato solnce ne bo več izšlo, ko nam bodo vse luči na nebu ugasnile, — in se nam bo za večnost mračiti začelo. Vsaka ugasnjena luč nas spominja tega imenitnega trenutka. Le samo ena luč nam bode takrat svetila, če si jo sami ne ugasnemo, luč, ki je prišla iz nebes na zemljo — Jezus Kristus! Kdor v njega veruje, ne bo hodil v temi, ampak bo našel luč življenja!

O Jezus! ti si prišel na današnji dan ljudi razsvetlit, razsvetli tudi naš um in našo pamet, da spoznamo, kaj je prav; ogrej naše srce, da po tem spoznanju tudi živimo, da bomo tudi mi poslednjo uro, kadar nam bo ugasnila luč našega življenja, in podala v roke mrtvaška sveča, lahko v sv. Duhu veseli s pobožnim Simeonom zdihnili: Gospod, le pusti v miru ločiti se svojega hlapca, da bodo videle moje oči tvoje zveličanje! Amen.

A. Šimenec.

2. Liturgična pridiga.

Ko so bili dopolnjeni dnevi Marijinega očiščevanja po Mojzesovi postavi, prinesli so (Jezusa) v Jeruzalem, da so ga postavili pred Gospoda. Luk. 2, 22.

Verno ljudstvo imenuje današnji dan zadnji božični praznik. In prav tako. Današnji dan je preteklo štirideset dnij od rojstva našega Gospoda Jezusa Kristusa, in Marija, prostovoljno pokorna Mojzesovi postavi, je darovala svojega, od svetega Duha spočetega Sina v templu; od tod ima današnji praznik ime: Marijino očiščevanje ali Jezusovo darovanje. Imenuje se današnji praznik tudi svečnica, ker se danes slovesno blagoslavlja tudi sveče, katere mej sv. mašo pri evangeliju in od povzdigovanja do zavživanja goreče držite v rokah. Današnji praznik ima torej svoj prvotni vir v evangeljski zgodbi in je vsled tega silno star; omenja ga že sv. Jeronim okoli l. 400.

Sv. Ildelfonz nam sv. zgodovino današnjega praznika pojasnuje še bolj, pismoč, da je papež Gelazij l. 494. vpeljal v rimski cerkvi ta praznik in procesijo z blagoslovljenimi svečami iz tega namena, da bi zatrl ostanke paganskega, v tem mesecu običajnega praznika, t. j. luperkalij, ko so hodili z gorečimi baklami okrog ter imeli praznoverska očiščevanja. Temu nasproti naj bi kristijani slavili Njega, kateri je edino »prava luč« (Jan. 1, 9.), »luč v razsvitljenje nevernikom«, (Luk. 2, 32.) ter s pobožnim spominom počastili Mater njegovo, katera je današnji dan opravila svoj očiščevalni in odkupni dar. V grški cerkvi se je tudi v petem in še bolj v šestem stoletju oživil spomin na t. i. »srečanje Simeonovo v templu«. Praznovali so ga najprej v Jeruzalemu in v Antiohiji. Ko pa je proti sredi šestega stoletja grozen potres in strašna kuga gospodarila po Carigradu in okolici, poskrbel je cesar Justinijan l. 542., da se povsod po njegovem cesarstvu vpelje ta praznik, »da bi Odrešenik, kateri je Simeonu prišel naproti v templu, tudi stiskanim podanikom njegovega cesarstva milostno prišel naproti, ali veliko več, da bi jim prišel na pomoč«.

Po tem zgodovinskem pouku se vrnem k sv. maši današnjega praznika, da jo vam pojasnim v čast Jezusu in Mariji.

1. V h o d je vzet iz 47. psalma: »Sprejeli smo, o Bog! tvoje usmiljenje v sredi svojega templja. Kakor tvoje ime, o Bog! tako je tudi tvoja slava do pokrajin zemlje, pravice polna je desnica tvoja.« Precej te besede se ozirajo na osebno milost božjo, namreč na včlovečenega Sina božjega, ki ga je danes »Devica v templu darovala«, kakor molimo v sv. rožnem vencu. Čedalje bolj se rojstvo, ime in slava Zveličarjeva oznanuje. Po angelih je bil Zveličar oznanjen pastirjem, po starčku Simeonu in pobožni vdovi Ani pa naj zvedó tudi drugi ljudje o njem. In slednjič se bode slava in pravica Zveličarjeva oznanovala po vsej zemlji. Zato sveta cerkev, želeč pospešiti njegovo slavo, kliče precej potem z začetno vrsto taistega psalma: »Velik je Gospod in vse hvale vreden v mestu našega Boga, na svoji sveti gori«. Mesto našega Boga je Jeruzalem, ta pa predpoda svete cerkve, kjer se po čudežih svoje milosti skazuje božje veličastvo.

2. Z b i r n a m o l i t e v se glasi: »Vsemogočni, večni Bog, ponižno prosimo tvoje veličastvo, da bi, kakor je bil tvoj edino-rojeni Sin današnji dan v naše vrste mesu v templu darovan, tako bili tudi mi z očiščenim srcem tebi darovani!« Ta molitev nas spominja dogodka današnjega praznika, v njej prosimo, da bi po ravno tistem Gospodu našem Jezusu Kristusu tudi mi bili očiščeni na duši ter tako prijetni postavljeni pred božje obličje.

3. B e r i l o je vzeto iz preroka Malahija. V začetku govori prerok o angelu ali predhodniku Mesijevem. Ta je bil najprej starček Simeon, ki je vzel božje Dete v naročje in od sv. Duha navdihnjen, nekaterim svetim dušam prerokoval, da je to Dete od Boga poslani Odrešenik sveta. Pozneje pa je bil predhodnik Gospodov sv. Janez Krstnik, čegar poklic je bil, vsemu izraelskemu ljudstvu in malikovalcem, živečim v Judeji, oznanovati prihod Kristusov. Prerok pravi, da pride »k svojemu templu Gospodovalec«. Tako je mogel Malahija naravnost reči o Kristusu, ker po svetem Duhu maziljen je bil Mesija prerok, veliki duhoven in kralj, torej vrhovni poglavar, kateri je pozneje z nebeškim ukom razodeval svojo modrost, s čudeži pa svojo vsemogočnost. In kar je Malahija prerokoval, da je Mesija »kakor raztapljajoči ogenj«, to je naznanil Simeon Mariji z besedami: »Ta je postavljen v padec (pogubljenje) in v vstajenje mnogih v Izraelu.« (Luk. 2, 34.) Mesija je bil v vstajenje in zveličanje vsem, ki so vanj verovali, v pogubljenje pa tem, ki niso njega spoznali za pravega Odrešenika. Mesija je prišel na svet očistiti in posvetiti novo duhovstvo, pa še več, prišel je

tudi izročit novemu duhovstvu novo, Bogu dopadljivo daritev. Na to merijo nekoliko prerokove besede v današnjem berilu, še določneje pa se je po razlagi sv. tridenškega zbora (s. 22, 1.) izrazil v 11. vrsti, rekoč: »Od solnčnega vzhoda do zahoda bo moje ime veliko med narodi in na vseh krajih se bo darovalo, in čista daritev se bo opravljala mojemu imenu«, ta daritev pa je daritev svete maše.

4. V m e s n i s p e v se začenja zopet, kakor vhod v današnjo sv. mašo ter nadaljuje z drugimi besedami taistega psalma, spričujoč, da se skozi vse čase razodeva božja milost tudi v novem Jeruzalemu, v sv. cerkvi, zaradi česar smo Bogu dolžni posebno hvalo, kakor jo psalmist daje Vsemogočnemu zavoljo varstva Jeruzalemcev pred sovražniki.

Pripravlja nas tu sv. cerkev na evangeljski dogodek, govori dalje: »Starček je nosil Dete, Dete pa je vodilo starčka«. Taisti Jezus, katerega je starček Simeon držal v naročju, pripeljal ga je po sv. Duhu v tempel in mu potem narekoval besede, katere se beró v današnjem in v evangeliju nedelje v božični osmini.

5. Današnji e v a n g e l i j nam pové, da je Simeon izrekel pri darovanju Jezusovem te-le besede: »Sedaj izpustiš svojega hlapca, Gospod! po tvoji besedi v miru; ker so videle moje oči tvoje zveličanje, katero si pripravil pred obličjem vseh narodov, luč v razsvetljenje nevernikom in v čast Izraelu svojemu ljudstvu«. Ako bi ne bil sam sv. Duh navdajal Simeona, gotovo bi ne bil mogel o štiridesetdnevem otročičku prerokovati tako veličastno, tako resnično, tako za vse čase veljavno.

Ne prezirajmo pa v današnjem evangeliju še sv. Družine. Nikakor bi ne bilo treba, da bi se bili Jezus, Marija in sv. Jožef udali Mozesovi postavi, saj je bil Jezus spočet od sv. Duha, bil je Sin božji; torej bi se Mariji ne bilo treba postavno očiščevati in z sv. Jožefom vred ni bila dolžna Jezusa kakor judovskega prvorojenca odkupiti z darom. Občudujmo v tem dogodku pokorščino sv. Družine in učimo se tu, božjim in cerkvenim zapovedim biti pokorni radovoljno, zvesto in zavoljo Boga, najvišjega Gospoda.

6. Vrstica p r e d d a r o v a n j e m je vzeta iz preroškega, Mesijevo lepoto opevajočega psalma 44.: »Prijetnost je izlita na tvoje ustnice; zatorej te je Bog oblagodaril vekomaj in na vse veke«. Kakor pa prerok s temi besedami kaže na obljubljenega Odrešenika, na njegove prijetne nauke in njegovo dušno lepoto, katera ostane vekomaj, tako obrača sveta cerkev te besede tudi

na Mater Odrešenikovo, katera nam po svojih besedah in po svojih čednostih poleg Jezusa daje najlepši zgled svetosti; in zavoljo tega jo je Bog poveličal na zemlji in jo bo poveličal na vse veke v nebesih.

7. V tihi molitvi prosimo, da bi Bog uslišal naše prošnje ter milostljivo sprejel naše darove, katere darujemo njegovemu vsevidnemu veličastvu.

8. Obhajilna vrstica pa poseže nazaj na sv. evangelij ter ponovi besede evangelistove o starčku Simeonu: »In mu je bilo razodeto od sv. Duha, da ne bo videl smrti, dokler ne vidi Gospodovega Kristusa«. Poseben ljubljenec božji je moral biti ta mož, ker mu je sam sv. Duh naznanil, da bo pred svojo smrtjo videl še obljubljenega Mesijo. Kaj pravite, odkod je to prišlo? Sv. Lukež nam podá na to odgovor v prejšnji vrstici današnjega evangelija, rekoč: »Ta človek je bil pravičen in bogaboječ, in je čakal oveseljenja Izraelovega, in sv. Duh je bil v njem.« Pravičnost torej, t. j. neomadeževano in pobožno življenje, pa strah božji — vse to ga je delalo prijetnega v božjih očeh; zato ga je sv. Duh posvetil ter mu podelil preroški dar. Sv. Avguštín pravi: »Spoznal je starček Dete, sam je v Detetu postal dete. Ponovil se je na starosti on, ki je bil poln pobožnosti.« (Brev.)

9. V poobhajilni molitvi prosimo, da bi nam bila sv. maša in sv. obhajilo na priprošnje Device Marije sedaj in v prihodnje v zveličanje.

Kristijani! Gotovo nam bodo sv. skrivnosti, katere nam pred-očuje današnja sv. maša ter nam jih podeljuje Bog po nekrvavi daritvi nove zaveze, v časni in večni blagor, ako imamo svoje srce očiščeno grešnih madežev ter ozaljšano s takimi čednostmi, katere se svetijo na osehah prazničnega dogodka. Te pa so nam kakor lepa slika podane za današnji god, in poglavitne so te-le: Jezusova ponižnost in ljubezen, Marijina pokorščina in brezma-dežnost, sv. Jožefa zvestoba in čistost, Simeonova pravičnost in bogaboječnost, Anina pobožnost in samozatajevanje. Ako po teh nebeških cvetkah segamo v vsem svojem življenju, potem bomo mogli tudi mi na zadnje, ko nam bodo mrtvaško svečo podali v roko, s svojim Zveličarjem v srcu zdihniti: »Sedaj izpustiš svojega hlapca, Gospod, po svoji besedi v miru«. Amen. *V. Bernik.*

Peta nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

LXV.

Nebeško kraljestvo je podobno človeku, kateri je dobro seme sejal na svojo njivo.
Mat. 13, 24.

Vse, kar je Jezus Kristus učil na zemlji in kar je storil za rešenje in zveličanje človeškega rodu, vse je zapustil svoji sveti cerkvi. V njegovem imenu deli katoliška cerkev božje zaklade vsem ljudem, kateri se hočejo zveličati. Zato se sv. cerkev imenuje kraljestvo božje na zemlji. V današnjem sv. evangeliju se Jezus primerja sejavcu in vse to, kar je storil za človeški rod in izročil svoji cerkvi, imenuje dobro seme. Vse to pa, kar stori satan s svojimi pomočniki proti Kristusu in njegovi cerkvi s pohujšanjem in zapeljevanjem, to je slabo seme, iz katerega prihaja plevel, ki bo vržen v pekel, da bo tam gorel v večnem ognju. O, naj nas vedno prešinja Kristusov dub, da bomo kdaj kot dobra pšenica vsprejeti v žitnico nebeškega Očeta ter tam vživali večno rajsko srečo. V to svrho radi in s sveto vnemo poslušajmo Jezusove nauke in opazujmo njegova božja dela.

I. Zadnjič smo Jezusa in apostole popustili v tistem svetem trenutju, ko je bila prvikrat minila daritev nove zaveze, sv. maša, in prvikrat minulo sveto obhajilo na tem svetu. Kdo bi mogel opisati občutke, katere je imel Jezus v tem svetem trenutju, kdo dopovedati pobožnost in hvaležnost, ki je sedaj vnemala srca svetih apostolov! Gotovo je vsaj za nekaj časa zavladata sveta tišina mej njimi, — govorilo je le srce! Kako zelo jim je šlo do srca to sveto opravilo, lahko vsaj nekoliko povzamemo iz tega, ker so še pozneje s tolikim navdušenjem govorili in pisali o tem veličastnem čudežu božje ljubezni. Sveti evangelist Janez vzklikne, še predno začne opisovati zadnjo večerjo: *Katere je ljubil, jih je ljubil do konca!* Pripravljeni so pa že tudi bili; saj jim je Jezus napovedal že pred enim letom, kar je sedaj storil. Kakor duhovnik že več časa naprej napoveduje svojim učencem, kateri so na vrsti, da pojdejo prvikrat k sv. obhajilu, kako imeniten, kako veličasten, kako srečen bo tisti dan, dan prvega sv. obhajila, enako je storil naš božji Zveličar že eno leto naprej — zadnje leto Kristusovega

javnega delovanja se mi zdi, kakor nekakšno pripravljanje apostolov na Jezusovo smrt, poprej pa še pripravljanje na sv. mašo in prvo sv. obhajilo pri zadnji večerji veliki četrtek.

Vendar ni je sreče brez nesreče, ni ga veselja brez žalosti na tem svetu; to skusimo vsi, to je še najbolj skusil Jezus in njegovi sveti apostoli. Oh, izdajalec je bil mej njimi, ki je z božje-ropnim obhajilom dopolnil mero svojih hudobij. Oh, kako je to pogrenilo vsem sveto srečo prve svete maše in prvega sv. obhajila!

Sv. evangelij nam to mučno nasprotje tako-le opisuje: Jezus je bil v duhu užaljen in je pričal in rekel: *Resnično, resnično vam povem, eden izmed vas me bo izdal.* Učenci so se mej seboj spogledovali pomišljevale, o katerem da govori. Eden pa izmej njegovih učencev, katerega je Jezus ljubil, je slonel za mizo na Jezusovih prsih. Temu pomigne Simon Peter in mu reče: Kdo je, o katerem govori? Ta se torej nasloni na Jezusove prsi in mu reče: Gospod! Kdo je? Jezus odgovori: *Ta je, kateremu podam pomočen kruh.* In pomoči kruh ter ga dá Judežu Iskarijotu, Simonovemu sinu. Judež pa je vprašal: „Učenik, ali sem jaz?“ In Jezus mu reče: *Ti si rekel.* In z grizljajem je šel satan vanj. In Jezus mu reče: *Kar misliš storiti, stori kmalu.* Nobeden teh pa, kateri so bili za mizo, ni vedel, zakaj mu je to rekel. Zakaj nekateri so mislili, ker je Judež imel mošnjo, da mu je Jezus rekel: »Kupi, kar potrebujemo za praznik«, ali: »da naj bi dal kaj ubogim.« In ko je bil zaužil grizljaj, je šel takoj ven. Bila je pa noč.

Le kaj malega naj pristavim v pojasnenje. Kako so apostoli sedeli pri zadnji večerji, ne moremo dobro vedeti, le to je jasno iz evangelskega sporočila, da sta bila Peter in Janez poleg Jezusa, in sicer ker je bilo pri judih častno mesto na levi, torej onemu, ki je od spredaj stregel, na desnici, sedel je sv. Peter na Jezusovi levici, sv. Janez pa na njegovi desnici, Judež Iskarijot se sicer imenuje nazadnje, kadar se apostoli naštevajo, a s tem pa še ni rečeno, da je tudi pri zadnji večerji sedel na zadnjem mestu. Vsaj Jezus, ki je v svoji neskončni ljubezni tako prikrival pred drugimi njegovo hudobijo in se toliko trudil, da bi ga pridobil, mu gotovo ni odkazal zadnjega prostora. Slikarji pa seveda v tem niso merodajni, ker bržkone zato slikajo Judeža v bližini Jezusovi, ker mu je podal pomočeni grizljaj; a Jezus je tudi lahko od mize vstal in šel k njemu. To pa nam je znano, da so pri judih sedeli na nizkih divanih na levico naslonjeni ter na pol ležé jedli z desnico; ob tem niso imeli nog pod mizo, marveč v nasprotno

stran obrnjene. Tako si tudi lahko mislimo, da se je sv. Janez, ki je bil na desnici, naslonil na Jezusove prsi, kadar se je nagnil proti njemu; osobito takrat, ko je detinsko zaupno vprašal, se je kakor preprost otrok sklonil ter proti njemu povzdignil svoje nedolžno-deviške oči. Sv. Janez si je to štel v veliko srečo in se je ves čas s posebnim veseljem spominjal na to, kakor to lahko spoznamo iz njegovega lastnega popisovanja.

Dalje si moramo misliti, da je sv. Janez tiho vprašal Jezusa, kdo da je, in da je Jezus tudi natihoma odgovoril, da drugi apostoli niso slišali; tudi na Judežovo vprašanje je kar tihoma odgovoril. Zato ga potem tudi niso apostoli razumeli, ko mu je rekel na glas: *Kar misliš storiti, stori kmalu!* Tudi Peter in Janez, katerima je Jezus razodel, si pač nista mogla misliti, da se bode to tako hitro zgodilo, — še tisti večer.

Judež Iškarijot nam je v svoji peklenski zlobnosti res prava uganka, ali prav za prav nič uganka. Saj vemo, da je bil že zdavno vero izgubil; že pred letom mu je Jezus to očital; takrat, ko je bil obljubil, da bo postavil presv. Rešnje Telo. Brezverec je pa vsega zmožen; in po božjeronpnem obhajilu je bilo še bolj zakrknjeno njegovo srce in še bolj otemnjen njegov um. Morda je bil res že toliko ob vero, da je samega sebe motil z mislijo: kaj se vé, morebiti pa Jezus res ne vé, kaj nameravam, ker se mi kaže tako ljubeznivega; zakaj če je gospodar dal kateremu izmej gostov pomočen kruh, je bilo to znamenje posebne ljubezni, posebnega odlikovanja. Zato tako drzno vpraša: »Učenik, ali sem mar jaz?« Kakor strela z neba pa ga je morala pretresti beseda: *Ti si!* Torej je Jezusu vendar le vse znano! A to ga pa le še bolj raztogoti, neskončna ljubezen ga stori še bolj divjega, — kakor obseden beži iz svete dvorane. Sv. apostol povdarja posebej dve reči: »noč je bila« in pa »satan je šel vanja«, — da, strašna noč je bila v srcu tega nesrečnega človeka, ki je bil zmožen takega satanskega dejanja.

Pa pustimo za nekaj časa tega zdvijanega nesrečneža in obrnimo se zopet k Jezusu. Oj, kako bi se mogli dovolj načuditi njegovi neskončni krotkosti in potrpežljivosti, ki jo je imel do tega strašnega nehvaležneža; kako bi se mogli dovolj načuditi njegovi skrbljivi ljubezni, s katero prikriva njegovo zlobnost pri drugih apostolih in s katero išče prav do skrajne meje to nesrečno ovčico, da bi jo še rešil tikoma pred brezdnom, v katero se misli strmo glaviti.

Ko je pa Judež odšel, Jezus ni kazal nikakoršne zbežanosti ali obupne bojazni, čeravno je dobro vedel, kaj se snuje in plete zoper njega, kaj ga čaka še isti večer. Obratno — vzvišena radost je polnila njegovo Srce, svet ponos ga je navdajal, — bil je kakor hraber vojvoda, ki z junaško radostjo pričakuje odločilne bitve! Kaj je njegovemu kraljevsko junaškemu Srcu Judež Iškarijot, kaj veliki duhovni in farizeji, kaj Herod in Poncij Pilat! — njegovo božje oko zre pogumno in ponosno čez nje tje v daljno prihodnjost; smrt na križu, — odrešenje, — čast Očetova, njegovo poveličanje, njegova slava, — kraljestvo božje — to je njegova veličastna vojska in zmaga, in njegova nepremagljiva spremljevalka in voditeljica je ljubezen, neizmerna ljubezen, božja ljubezen: v trpljenje in smrt gré, ker sam hoče! O, njegov ljubljenec, sv. Janez, je dobro poznal to božje Srce, zato je zapisal: *Ker je ljubil svoje, jih je ljubil do konca!*

Po Judeževem odhodu torej Jezus vzklikne: *Sedaj je Sin človekov poveličan in Bog je poveličan v njem. Ako je Bog poveličan v njem, ga bo Bog tudi poveličal sam v sebi in zadnjič ga bo poveličal.*

II. Pa kakor že sveta ljubezen sploh ne misli toliko nase, marveč na druge, tako se tudi pri Jezusu jame srce topiti, milo se mu stori, ko zapušča svoje apostole same na svetu in naprej vidi, koliko bodo morali trpeti. Zato se poslavlja od njih v pre-milemu govoru, katerega si v lažji pregled lahko razdelimo v tri dele: vvod, poslovilni govor sam in slovesno molitev. In to je peta ali zadnja reč, ki jo vemo iz sporočila o zadnji večerji. Govoril je prav od srca do srca, ker je imel same dobre, svete duše pred seboj; saj menda zato je rekel Judežu: *Kar misliš storiti, stori kmalu!* da bi se ga že skoraj znebil, in bi mogel vsaj zadnje besede govoriti čisto preprosto in naravnost. Saj bi že prve tako pristrčne besede: »Otročiči!« ne bil mogel izgovoriti, ko bi bil Judež zraven; ali pa bi bil moral spet pristaviti: vse vas tako imenujem, samo enega ne. Ves govor preveva prav posebna pristrčnost in ljubezen, ganljivo sočutje do apostolov zaradi pretečih težav in britkostij, pa tudi obilna tolažba podprta z obljubami božje pomoči.

1. Uvod nam je nekakšen prehod izmej poprejšnjega bolj mučnega občevanja, ko je bil še izdajalec navzoč, k pristrčno prijateljskemu pogovoru, v katerem Jezus napove apostolom, da jih mora zapustiti, pa da ga bodo tudi oni zapustili in da mu bode

nezvest celo Peter. Tako-le se glasi: *Otročiči, le malo časa sem še pri vas. Iskali me boste, a kakor sem rekel Judom: „Kamor jaz grem, vi ne morete priti“, tudi sedaj vam rečem. Novo zapoved vam dam, da se ljubite mej seboj, kakor sem jaz vas ljubil. Na tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste imeli ljubezen mej seboj.*

Simon Peter mu reče: „Gospod, kam greš?“ Jezus mu odgovori: *Kamor jaz grem, sedaj ne moreš iti za menoj; pollej pa pojdeš za menoj.* Peter mu reče: »Zakaj ne morem sedaj iti za teboj? Svoje življenje dam zate.« Jezus mu odgovori: *Svoje življenje daš zame? Simon, Simon, glej satan vas je hotel presejati kakor pšenico; jaz pa sem prosil zate, da ne jenja tvoja vera; in ti, kedar se izpreobrneš, potrjuj svoje brate.* Sedaj se Jezus obrne proti vsem in reče: *To noč se boste vsi pohujšali nad menoj, zakaj pisano je: Udaril bom pastirja in ovce črede se bodo razkropile. Kadar pa vstanem, pojdem pred vami v Galilejo.* Peter pa mu odgovori: »Ko bi se tudi vsi pohujšali nad teboj, jaz se ne bom nikdar pohujšal nad teboj. Gospod, pripravljen sem s teboj iti v ječo in smrt.« Jezus mu odvrne: *Resnično, resnično ti povem, predno bo noč petelin dvakrat pel, me boš ti trikrat zatajil.* Peter je pa le še zatrjeval: »Ko bi moral tudi umreti s teboj, ne bom te zatajil.« Tako so govorili vsi učenci.

2. Sedaj se prične pravi poslovilni govor. V prvem delu Jezus naroča apostolom svoje zadnje zahteve, zadnje želje. Saj še navaden dober človek takrat, ko se poslavlja od svojcev, naroča zlasti to-le: Ker ne bomo odslej nič več telesno skupaj, ostanimo vsaj tesno združeni v dušni zvezi. Enako naroča tudi Jezus pred svojim odhodom apostolom: naj vendar ostanejo z njim v tesni zvezi, v tako tesni zvezi, kakor so mladike na vinski trti. To duhovno zvezo pa naj skušajo utrjevati zlasti s trojnim sredstvom: s trdno vero v Boga Očeta in v njega, in s prisrčno ljubeznijo do njega in do Boga Očeta ter tudi do bližnjika (to naročilo mu je, kakor vselej, tako tudi sedaj nazadnje še posebno pri srcu) in slednjič z gorečo molitvijo (tolikrat jim je že pripočal molitev, tudi sedaj ob slovesu ne more molčati o njej). Te prisrčne želje razodeva s temi-le besedami:

Vaše srce naj se nikar ne prestraši! Verujete v Boga, verujte tudi v me! Jaz sem pot, resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu razen po meni. Ko bi mene poznali, poznali bi gotovo tudi mojega Očeta; in odslej ga boste tudi poznali, in

videli ste ga. Filip mu reče: »Gospod, pokaži nam Očeta, in dosti nam je.« Jezus odgovori: *Toliko časa sem pri vas, in me ne poznate? Filip, kdor mene vidi, vidi tudi Očeta. Kako moreš pač reči: Pokaži nam Očeta? Ali ne verujete, da sem jaz v Očetu in Oče v meni? Sicer mi pa zaradi del verujte! Resnično, resnično vam povem, kdor veruje v mene, opravljal bo tudi dela, katera jaz opravljam, in bo opravljal še večja kakor ta; ker grem k Očetu. In karkoli boste prosili Očeta v mojem imenu, to bom storil, da se poveliča Oče v Sinu. Ako me ljubite, izpolnjujte moje zapovedi. Kdor ima moje zapovedi in jih izpolnjuje, ta je, ki me ljubi. Kdor me pa ljubi, tega bo ljubil moj Oče; jaz ga bom tudi ljubil in se mu bom razodel. Juda, ne Iškarijot, mu reče: »Gospod, kako to, da se boš razodel nam in ne svetu?« Jezus mu odgovori, rekoč: *Ako me kdo ljubi, bo izpolnjeval moje besede, in moj Oče ga bo ljubil, in bova k njemu prišla in prebivala pri njem. Kdor me ne ljubi, ne izpolnjuje mojih besedij, in beseda, katero ste slišali, ni moja, marveč Očeta, ki me je postal.**

Jaz sem prava vinska trta, in moj Oče je vinogradnik. Vsako mladiko na meni, katera ne rodi sadu, odreže, in vsako, katera rodi sad, otrebi, da obrodi več sadu. Vi ste sedaj čisti zavoljo besed, katere sem vam govoril. Ostanite v meni, in jaz (ostanem) v vas. Kakor mladika sama ob sebi ne more roditi sadu, če ne ostane na trti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni. Jaz sem trta, vi mladike, kdor ostane v meni in jaz v njem, ta obrodi mnogo sadu; zakaj brez mene ne morete storiti ničesar. Ako kdo ne ostane v meni, bo vržen proč kakor mladika in se posuši in poberó jo in vržejo v ogenj ter zgori. Ako ostanete v meni in moje besede ostanejo v vas, prosite, karkoli hočete, in se vam bo zgodilo. V tem je poveličan moj Oče, da odrodite veliko sadu in da ste moji učenci. Kakor je Oče ljubil mene, tako sem tudi jaz vas ljubil. Ostanite v moji ljubezni. Ako izpolnujete moje zapovedi, boste ostali v moji ljubezni, kakor sem tudi jaz izpolnil zapovedi svojega Očeta, in ostanem v njegovi ljubezni. To sem vam govoril, da moje veselje ostane v vas in da se dopolni vaše veselje. To je moja zapoved, da se ljubite mej seboj, kakor sem jaz vas ljubil. Večje ljubezni od te nima nihče, da svoje življenje dá za svoje prijatelje. Vi ste moji prijatelji, ako storite, kar vam zapovem. Nič več vas ne imenujem hlapcev, ker hlapec ne vé, kaj dela njegov gospod, marveč prijatelje sem vas imenoval, ker sem vam oznanil vse, kar sem slišal od svojega Očeta. Niste izvolile vi mene, marveč jaz sem izvolil vas, in sem

vas postavil, da greste in sad obrodite in da ostane vaš sad, da karkoli boste Očeta prosili v mojem imenu, vam dá. To vam zapovem, da se ljubite mej seboj.

Resnično, resnično vam povem: Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal. Do sedaj niste nič prosili v mojem imenu. Prosite in boste prejeli, da bo dopolnjeno vaše veselje. To sem vam govoril v prilikah. Pride ura, da vam ne bom več govoril v prilikah, marveč vam bom očitno oznanoval o Očetu. Tisti dan boste prosili v mojem imenu in vam ne rečem, da bom jaz Očeta prosil za vas. Zakaj Oče vas sam ljubi, ker ste vi ljubili mene, in ste verovali, da sem izšel iz Boga.

3. V drugem delu svojega poslovnega govora pa Jezus tolaži svoje apostole, ker so bili tako zelo potrebni tolažbe; žalostni so bili zato, ker jih bo zapustil, pa tudi zarad trpljenja, ki jih še čaka na zemlji. V obojem oziru jih tolaži zlasti s trojno tolažbo, ker jim gre pripraviti večno, neizmerno veliko srečo v nebesa, ker je njegov odhod le v poveličanje, ker bo ločitev le kratka, in ker jim bo poslal tolažnika sv. Duha.

V hiši mojega Očeta je mnogo bivališč. Ko bi ne bilo, bi vam bil povedal, ker grem vam pripravljat prostor. In ko odidem in vam pripravim prostor, pridem zopet ter vas vzamem k sebi, da boste tudi vi tam, kjer sam jaz. Kam pa grem, to veste; tudi pot veste.

In jaz bom prosil Očeta, in dal vam bo drugega Tolažnika, da ostane pri vas vekomaj, Duha resnice, katerega svet ne more prejeti, ker ga ne vidi, in ga tudi ne pozna; vi pa ga boste poznali, ker bo pri vas ostal in bo v vas. Ne bom vas zapustil sirot; k vam bom prišel. Še malo in svet me več ne vidi. Vi pa me boste videli, ker jaz živim in tudi vi boste živeli. Tisti dan boste spoznali, da sem jaz v mojem Očetu in vi v meni in jaz v vas. To sem vam govoril, dokler sem pri vas. Tolažnik sveti Duh pa, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo učil vse in vas spomnil vsega, karkoli sem vam povedal. Mir vam zapuslim, svoj mir vam dam; ne dam ga vam, kakor ga svet daje. Vaše srce naj se ne prestraši in naj se ne boji. Slišali ste, da sem vam rekel: Grem in pridem k vam. Ako bi me ljubili, bi se pač veselili, da grem k Očetu, zakaj Oče je večji od mene. In sedaj sem vam povedal, predno se zgodi, da boste verovali, kadar se zgodi. Ne bom že več z vami mnogo govoril, pride namreč vojvoda tega sveta; pa do mene nima ničesar.

Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene poprej sovražil nego vas. Ko bi bili iz sveta, bi svet ljubil svoje, ker pa niste iz sveta, marveč sem vas jaz odbral od sveta, torej vas svet sovraži. Spomnite se besed, katere sem vam govoril: Hlapec ni večji kakor njegov gospod. Ako so mene preganjali, bodo preganjali tudi vas; ako so izpolnjevali moje besede, bodo izpolnjevali tudi vaše. Vse to pa vam bodo storili zavoljo mojega imena, ker ne poznajo njega, kateri me je poslal. Ko bi ne bil prišel in bi ne bil govoril, bi ne imeli greha; sedaj pa nimajo izgovora za svoj greh. Kdor mene sovraži, sovraži tudi mojega Očeta. Ko bi mej njimi ne bil storil del, katerih ni storil nihče drugi, bi ne imeli greha; sedaj pa so jih videli in vendar sovražijo mene in mojega Očeta. Pa morala se je dopolniti beseda, katera je zapisana v njih postavi: Zastonj so me sovražili. Kedar pa pride Tolažnik, katerega vam bom jaz poslal od Očeta, Duh resnice, kateri se izhaja od Očeta, on bo pričeval o meni. Pa tudi vi boste pričevali, ker ste od začetka pri meni.

To sem vam govoril, da se ne pohujšate. Iz shodnic vas bodo devali; pride celo ura, da bo vsak, kateri vas umori, menil, da Bogu službo stori. In to vam bodo storili, ker ne poznajo ne Očeta, ne mene. To pa sem vam govoril, da se spomnite, kadar ura pride, da sem vam jaz to pravil. Od začetka vam pa nisem pravil tega, ker sem bil pri vas. In sedaj grem k njemu, kateri me je poslal, in nobeden izmej vas me ne vpraša: kam greš? Marveč ker sem vam to govoril, je žalost napolnila vaše srce. Ali jaz vam povem resnico: Za vas je dobro, da grem. Zakaj ako ne grem, Tolažnik ne bo prišel k vam, ako pa grem, vam ga bom poslal. In kadar on pride, bo prepričal svet greha in pravice in sodbe; greha sicer, ker niso verovali v me; pravice pa, ker grem k Očetu in me po tem ne boste videli; sodbe pa, ker je vojvoda tega sveta že sojen. Še veliko vam imam povedati, toda sedaj ne morete nositi. Kadar pa pride on, Duh resnice, vas bo učil vso resnico; ne bo namreč govoril sam iz sebe, marveč, kar bo slišal, bo govoril in oznanoval vam bo prihodnje reči. On bo mene poveličal, ker bo od mojega vzel in vam oznanoval. Vse, kar ima Oče, je moje. Zato sem rekel, da bo od mojega vzel in vam oznanoval. Še malo in me več ne boste videli; in spet malo in me boste videli, ker grem k Očetu. Tedaj je nekaj njegovih učencev reklo mej seboj: »Kaj je to, kar nam pravi: Še malo in me ne boste videli, in spet malo in me boste videli; in ker grem k Očetu.« Rekli so torej: »Kaj je to, kar pravi: malo? Ne vemo, kaj govori.« Jezus je pa spoznal, da so ga hoteli vpra-

šati, in jim je rekel: *To se vprašate, ker sem vam rekel: „Še malo in me ne boste videli, in spet malo in me boste videli. Resnično, resnično vam povem, da boste jokali in žalovali, svet pa se bo veselil; vi boste žalovali, ali vaša žalost se bo spreobrnila v veselje. Žena, kadar je na porodu, ima žalost, ker je prišla njena ura; kadar je pa porodila dete, ne misli več v bridkost od veselja, da je človek rojen na svet. Tudi vi imate sedaj sicer žalost; pa spet vas bom videl in vaše srce se bo veselilo in nihče vam ne bo vzel vašega veselja. Izšel sem od Očeta in sem prišel na svet; zopet zapustim svet in grem k Očetu. Tedaj mu rekó učenci: »Glej, sedaj očitno govoriš in ne praviš nobene prilike. Sedaj vemo, da vse veš in ne potrebuješ, da te kdo vpraša, zato verujemo, da si izšel od Boga.« Jezus jim odgovori: *Sedaj verujete? Glejte, pride ura in je že prišla, da se boste razkropili vsakateri v svoje in me boste pustili samega; pa nisem, ker je Oče z menoj. To sem vam govoril, da imate mir v meni. Na svetu boste imeli brilnost; ali zaupajte, jaz sem premagal svet.**

Te Jezusove besede so seveda veljale v prvi vrsti apostolom, a govoril jih je za vse ljudi, in tem bolj se nam morajo častitljive zdeti, ker so zadnje. Vestno jih izpolnjujmo tudi mi, trdno verujmo vse, kar nas je Jezus učil, pobožno molimo, kakor nas je opominjal, posebno pa zvesto izpolnjujmo zapoved ljubezni do Boga in bližnjika, ki jo še nazadnje tako zelo priporoča; v britkostih pa se tolažimo s tolažili, katere je nam on nasvetoval, osobito s tem, da bo kmalu prestano trpljenje in potlej se prične brezmejno veselje v prekrasnem bivališču, ki nam je je pripravil pri svojem Očetu v nebesih. Amen.

A. Kržič.

2. Beseda za družbo sv. Mohorja.

Ko so ljudje spali, je prišel sovražnik in je zasejal ljuliko sredi pšenice ter je pobegnil. Mat. 13, 25.

Kako si je pač svet vedno enak! Bog je bil v veliki, nadnaravni popolnosti vstvaril prve stariše, — a gorjé jim, kmalu so jo izgubili. Prišel je hudi duh v podobi strupene kače ter jih je zapeljal. Uboga Eva, nesrečni Adam! Prej sta bila dopadenje, sladkost in ljubezen božja, a po prvem grehu jeza, stud in sovražnika pravičnega, ostrega Stvarnika.

Ta neizmerno žalostna povest se neprenehoma ponavlja v zgodovini človeškega rodú. Le ozrimo se po širnem svetu! Kako nedolžen je otrok, ko ga botri prinesejo od sv. krsta; kako angelsko lep in ganljiv je obrazek, ko dete prve molitvice vneto moli; kako čisto, jutranji rosi podobno je srce, ko otrok prvič prejme Jezusa v presvetem zakramentu! To je blaženi Adam v prvotni svetosti! A kako dolgo to traja? . . . O, da pač ne bi bilo treba na to vprašanje odgovoriti! Na tisoče tužnih, objokovanja vrednih zgledov nam podaja grozen, a žali Bog, resničen odgovor. Otroška nedolžnost traja le tako dolgo, dokler ne pride naš stari sovražnik, peklenski zapeljivec, ter zaseje v rodovitna tla neoskrunjenih src pogubonosno ljuliko. To je tisti sovražnik v današnjem sv. evangeliju, *ki je zasejal sredi pšenice ljuliko* ter tako pokvaril celo njivo; to je tisti *rjoveč lev*, ki po nauku sv. Petra hodi križem po svetu ter *išče, koga bi požrl*. (I. Petr. 5, 8.)

Česar pa sam ne doseže, k temu mu pripomorejo njegovi sotrudniki na zemlji. Ima jih na stotine — takih pomagačev! Mej njimi se odlikujejo posebno trije po velikanskih vspehih v prid satanskega gospodstva. Nevarni, nevarni sovražniki so, ki neprenehoma sejejo ljuliko ter strahovito mnogo ljudi pogubijo — časno in večno. Se jih hočete ogibati? Se jih hočesh ubraniti, pred vsemi ti, preljuba mladina, ki si pred njimi v največji nevarnosti? Treba jih je poznati, da se jim laglje ognemo. Kdo so torej le-ti trije pomagači hudega duha, ki vničujejo njivo Gospodovo, krščansko cerkev? Poslušajte in zapomnite se jih! Ti so: I. slaba tovaršija; II. pogubljivo berilo in III. lenoba.

Ali jih ne moremo premagati? Ni-li mogoče, njih moči zatreti in njih napadov odvrniti? Z božjo pomočjo se vse doseže, tudi te sovražnike lahko premagamo. Sv. vera nam za to podaje dovolj zdatnih sredstev in čudotvornih pripomočkov. Nebeški nauk Jezusov je orožje, ki stori človeka nepremagljivega, celo vrata peklena ga ne premagajo, *ako obleče to orožje božje ter opaše svoja ledja z resnico in se obleče s ščitom pravice*. (Efež. 6, 11. s.)

Toda še eno sredstvo proti onim trem sovražnikom poznam. Priporočam ga vam vsem, posebno pa tebi, krščanska mladina! Veš zanj? . . . To je naša slavna družba sv. Mohorja, ki izdaje vsako leto po šest knjig, krasnih in prekornih! V skromnih besedah vam sedaj hočem razložiti, kako udje družbe sv. Mohorja in marljivi bralci njenih lepih knjig lahko in varno

premagajo one tri imenovane, silno nevarne sovražnike človeškega rodu, krščanskega življenja in kraljestva božjega.

Prosim te, vsemogočni, večni Bog, blagoslovi srca mojih ljubih poslušalcev, da bodo moj nauk verno sprejeli in zvesto spolnjevali! Blagoslovi pa tudi moj ponižni govor, da bom razumljivo razložil to tako važno resnico in da bodo moje besede obrodile tisočer sad v tvojo slavo in v blagor naših neumrjočih duš!

I. Latinski pregovor pravi: Verba movent, exempla trahunt, besede ganejo, zgledi vlečejo. Kar človek rad vidi na drugih ljudeh, to kaj rad posnema. A vsled popačene človeške narave smo k hudemu bolj nagnjeni, kakor pa k dobremu; zato tudi slabe zglede mnogo hitreje posnemamo, kakor dobre. En slab zgled zadostuje, da se pohujša najčednostnejše bitje. Koliko nevarnosti pa še tistemu preti, ki dan na dan, leto na leto živi v slabi tovarišiji in opazuje same hudobne zglede! Je-li mogoče, da bi se tak hudega varoval? Vse zaman. Še angelov neštevilne trume so pale, ko so videle slab zgled svojega tovariša Luciferja. *S hudobnimi se boš pohujšal*, (Psalm. 17, 27.) pravi sv. pismo. Kakor se poleg ognja obleka hitro vname, tako hitro in še hitreje se čednost v slabi tovarišiji pogubi. Že sv. pismo našteje mnogobrojne zglede, ki nam jasno kažejo, kam zapeljanega človeka privede slaba tovarišija. Kdo je pohujšal Salomonovega sina Roboama, kdo je bil kriv, da ga je Bog tako hudo kaznoval? Slaba tovarišija! Kdo je pohujšal Helijeva sinova Ofneja in Finaja; kdo je bil kriv, da sta oba toliko nesrečo pripravila izrael-skemu ljudstvu ter bila celo kriva neprevidene očetove smrti? ... Slaba tovarišija! Ali ne vemo, da je celo Judež Iškarijot svoj zakleti namen, Jezusa izdati, sklenil v slabi tovarišiji nekaterih prijateljev, ki jih je večkrat skrivaj in potuhnjeno obiskoval!

Slabo tovarišijo moremo primerjati z vesoljnim potopom, ki svet preplavlja s pogubnimi valovi, razliva je na vse strani npravstveno pohujšanje. Noben greh ne zalaga pekla s tolikerimi nesrečnimi žrtvami, kakor pohujšanje; noben greh ne zapira nebeških vrat tako pogosto, kakor pohujšanje. To se pa godi ravno v slabi tovarišiji. V njej je studenec najobilnejših grehov, ona je bogata zakladnica skušnjav in zapeljevanj hudega duha. Radi tega je zaklical Kristus, naš Zveličar, z mogočno besedo gorjé slabim tovaršijam, ko je rekel s sveto jezo: *Gorjé svetu zavoljo pohujšanja; pohujšanja sicer morajo priti, vendar gorjé tistemu človeku, po katerem*

pohujšanje pride! . . . Ako kdo pohujša katerega od le-teh malih, ki nam verujejo, bolje bi mu bilo, da bi se obesil mlinski kamen na vrat ter bi se potopil v globočino morja. (Mat. 18, 6, 7.) Pred nikomur sv. Duh ne svari tako odločno, in tolikokrat, kakor pred slabo tovarišijo. Čujte, kako nujno nas opominja: *Varuj se in pazi na sebe natančno, morda hodiš blizu svojega pogubljenja!* (Eceh. 13, 16.) Ozri se torej, morda je poleg tebe slab tovariš — tvoje pogubljenje. *Kdor se smole dotakne, se osmoli, in kdor z ošabnežem občuje, bo sam postal ošabnež.* (Eccl. 13, 1.) Zopet na drugem mestu pravi nebeška Resnica: *Ne dajte se premotiti, slabi pogovori pokvarijo lepe običaje.* (II. Kor. 15, 23.) *Moj sin, ako se grešniki tebi prilizujejo, ne daj se pregovoriti, ne ubogaj jih, ne stopi s svojo nogo na njihova pota, kajti njihove noge bežijo v pogubljenje.* (Preg. 1, 10. s.) *Ne imej dopadenja na potih hudobnih ljudi in pot brežbožneževa se ti ne sme dopasti; beži, ne hodi po njej, pojdi proč in pusti jo na strani!* (Job. 4, 14.)

Tako sv. pismo svari pred hudo tovarišijo, iz tega lahko sklepamo, kako neizmerno nevarna mora biti.

Nikdar pa ni človek v hujši nevarnosti pred slabo tovarišijo, kakor takrat, ko opusti svoje vsakdanje delo. Kadar marljivo dela, ga resno delo varuje hudega; ko pa meni odpočiti si, se že hudi duh oglasi s slabo tovarišijo. Ob dolgih večerih, ob nedeljah in praznikih po božji službi je radi tega le-ta nevarnost največja. Ne uči li skušnja, da se ob takih priložnostih stori največ grehov? in sicer vedno le v slabi tovarišiji! Tega ne more nikdo tajiti. Ob takih priložnostih hudi sovražnik najponosnejše po svetu hodi ter razkošno seje ljuliko. Varujte se ga! Varujte se torej slabe tovarišije!

Kadar delo opustiš, ob večerih in ob nedeljah v prostem času, vzemi kake lepe knjige v roke ter beri. S tem boš obvarovan slabe tovarišije. Kako lepo ti bo tukaj pomagala družba sv. Mohorja! Vsako leto podari slovenskemu ljudstvu toliko izvrstnega berila! Vsaj vam je v obče že znana. In knjige, ki pridejo letos na svetlo, bodo njeno visoko veljavo še povišale. V letošnjem »Koledarju« in v »Večernicah« boste našli kratkočasne, nedolžne pripovedi, ki vas bodo nagibale k dobremu, odvrčevale pa od hudega. Letos bodele dobili zelo koristno knjigo »Priprava na smrt«, ki vas bo poučevala o najvažnejšem opravilu, karkoli jih imate — pripraviti se dobro na smrt; kaj je večjega pomena, kakor to? Dobro umreti, se pravi čas in večnost

pridobiti! Nadalje bodete letos prejeli s podobami bogato okrašeno knjigo »Anton Martin Slomšek, knezoškof lavantinski«, ker je letos ravno stoletnica njegovega rojstva. V njej bodete videli, kako neizrekljivo je ljubil ta največji slovenski domoljub naš mili narod; kako apostolsko in goreče je vladal svojo škofijo, in koliko je pisal, govoril in žrtvoval v blagor svojih ljubih Slovencev; v tej knjigi bodete našli odlomke iz velekrasnih Slomškovih spisov, ki spadajo mej najlepše, kar jih je v slovenskem jeziku zagledalo beli dan. V »Zgodbah sv. pisma« boste čitali božjo besedo in njeno duhovito razlago; kje bi našli lepše berilo, kakor je ravno sveto pismo? V »Pesmarici« pa bodete slišali narodne pesmi slovenske, ki po vsem svetu slovijo, srca razveselijo ter za vse lepo vnamajo.

To vam bo v prostem času, ko hudi duh na vas preži ter vam nastavlja svoje zanjke, dobra in koristna tovarišija.

Prej imenovani knezoškof Slomšek lepo in resnično pravi: *Čedne bukvice so mladih ljudij najzvestejše znanke.* Te besede veljajo posebno vam, dekleta in mladeniči! Zapomnite si jih! Take knjige vas nedolžno razveselijo, vam um razbistrijo in srce ublažijo. Dobre matere so vam, ki vam režejo kruh potrebnih naukov, vas varujejo hudega — varujejo posebno pred vašim groznim sovražnikom, pred slabo tovarišijo.

II. Tem bolj se pa mora čitanje dobrih, krščanskih knjig dandanes priporočati, ko je svet napolnjen s strupenimi knjigami in časniki. Sv. cerkev je imela že od svojega početka strastne sovražnike. Smrten boj so Kristusu in njegovemu kraljestvu napovedali že judovski pismouki in farizeji. Vsled njihovega sovraštva je bil Kristus umorjen. Enaka osoda je zadela v dobi krščanskega mučeništva njegove zveste učence in spoznavalce. Kdo bi štel milijone krščanskih devic, mater in očetov, ki so morali, grozovito mučeni, umreti bodisi na grmadah, ali v ječah, ali pa obglavljeni pred paganskim ljudstvom, ki je hrepenelo po njihovi krvi! A sv. cerkve vsi rimski cesarji od nečloveškega Nerona do besnega Dioklecijana vendar niso mogli premagati; nasprotno! na razvalinah nekdanjega rimskega cesarstva se je razcvetela sv. cerkev v naj-sijajnejši krasoti. S kruto silo krščanstva ni mogoče zatreti. Radi tega so njeni sovražniki segli po drugem orožju; začeli so s knjigami in z drugimi spisi obrekovati sveto cerkev, zasmehovati njene obrede in trgati prej zveste otroke iz njenega zvestega naročja. V prvih

stoletjih naše vere so to storili Celzij, Porfirij, Lucijan, Julijan in drugi, in res, tisočeri odpadniki so vsled tega zavrgli krščansko vero. Pred sto in nekaterimi leti so jeli na Francoskem s sovražnimi spisi pobijati sv. cerkev. Kaj je bila posledica? Strahovita francoska prekucija, v kateri je bila skoraj vsa kraljeva rodovina umorjena, v kateri so se prelili potoki nedolžne krvi. O koliko so takrat trpeli stanovitni duhovniki, nad tri sto jih je bilo v treh dneh meseca septembra leta 1792. v Parizu umorjenih! Koliko so trpeli mnogobrojni plemenitaši, meščani in kmetje, katerih edina krivica je bila ta, da so bili pošteni ljudje in dobri kristijani. To je bil satanski sad nevernih knjig!

Taka gonja proti sv. veri in proti čednosti se pa dandanes nadaljuje. In še kako, v koliki meri! Nikdar se ni toliko brezverskih, cerkvi sovražnih knjig in časnikov tiskalo, kakor sedaj. Nikdar se tudi toliko ljudij ni pogubilo, kakor sedaj. Hiša, v katero pride hudoben časnik ali grda knjiga, je navadno že izgubljena, v njej ima hudi duh svoj slavnostni vhod. Vsakdanja skušnja spričuje to žalostno dejstvo. Neizmerna je škoda, katero provzroča brezverski tisek. Neštevilni ljudje so po njem izgubili vero, izgubili poštenje, izgubili časno srečo. Kdo bi pa dvomil o nesreči, ki jih bo zadela onkraj groba?

Kdor bere slabe knjige, moral bi imeti kamenito srce, da ga iste ne bi zapeljale, da ga slednjič ne bi pogubile. Poznal sem mladeniča, marljivega, čednostnega, zglednega v vsakem oziru. Bil je veselje in čast svojih ljubih starišev, bil je ponos svojih skrbnih učiteljev in ljubček svojih učencev. A po neprevidnosti je začel brati slabe knjige, vedno bolj in bolj se je utapljal v nespodobne utise in spomine, ki jih je iz njih srkal. In kaj se zgodi? Postajal je od dne do dne bolj lahkomišljen, zanemarjal je svoje dolžnosti, greha se več ni bal, čednosti in molitve ni več ljubil. Propal je popolnoma, onemogel dušno in telesno. V sedemnajstem letu svojega življenja je pa stariše in vse, ki so ga poznali, napolnil z nepopisno žalostjo. Nekega večera se je s samokresom v teme ustrelil — umirajočega, v smrtnih bolečinah so ga našli sredi njegovih knjig, iz katerih je pil pogubljenje.

To je eden izmej mnogobrojnih tužnih zgledov.

Kako nevarno je čitanje slabih knjig, to vejo tisti, ki jih pišejo, sami. Zanimivo dogodbico o tem sem čital. Na Francoskem živi še dandanes pisatelj z imenom Emil Zola. Njegovo pero je že oskrunilo vse, kar je kristijanom in sploh čednostnim ljudem

svetega. Izdal je že mnogo knjig, najgrše, najnespodobnejše vsebine. Gorjé mladeniču ali dekletu, ki le eno do konca prebere. Njegova hči je nekdanj čitala oceno njegovih del, v kateri se mu je pela najvišja čast in slava. Rekla je torej dobra hčerkica, kateri pa oče še ni pokazal nobene svoje knjige: »Ljubi oče, čitala sem, da si ti že toliko lepih knjig spisal. Kje jih pa imaš? Daj mi katero, da jo bom čitala!« »Čakaj, kmalu ti jo bom prinesel!« odgovori oče Zola. Gré v svojo sobo, se vsede ter napiše z znano spretnostjo ganljivo in nedolžno božično povest. Hitro jo dá tiskati in potem jo izroči svoji hčerkici, ki jo je s slastjo in z veseljem brala. A svojih pogubonosnih knjig ji ni izročil. Vemo, zakaj ne! . . .

Bodite torej previdni in pazljivi v berilu. Varujte se slabih knjig in časnikov! Dobri vas oživijo in poučijo, hudobni vas pogubijo. Kako lepo vam bodo služile knjige družbe sv. Mohorja, kjer najdete dovolj zdravega in jedrnatega berila! V veselju vam bodo veselje povišale; v žalosti in nesreči vas bodo tolažile, krepile in netile bodo vašo čednost, v nemale v vaših srcih ljubezen do Boga in do naroda.

Bodi priden v branju! opominja sveti apostol Pavel svojega učenca Timoteja (I. Tim. 4, 13.); kajti: *Vsaka knjiga od Boga navdihnjena, je koristna za pouk, za grajo, za opominjevanje, za poučenje v pravici, da popoln postane človek božji, izobražen za vsako dobro delo.* (II. Tim. 3, 16. s.)

III. Mej najhujše sovražnike v obče, posebno pri mladini, spada tretjič lenoba. Bog je v raju prekel zemljo in zagrozil Adamu, da mu bo le trnje in osat rodila, da jo bo moral obdelovati v potu svojega obraza. Res, božje besede so se izpolnile. Kako se je treba truditi, da si priborimo vsakdanji kruh! Težavno, mučno je to. Žuljave roke so bistveno znamenje solzne doline. Marsikdo se jih boji, zato se začne delu izogibati. Lenoba se ga polasti. Zoprni mu je pot na čelu, ljubi le lahkotno življenje brez dela. Tak človek je pa največja nesreča za sebe, za svoj kraj in za ves človeški rod. On je huda, skeleča rana v človeški družbi. Srce, v katerem kraljuje lenoba, je odprto za vsako hudobijo. Gorjé kraju, kjer so postavili lenuhi svoj šotor! Gorjé družini, ki ima v svoji sredini lenega uda! V takih krajih in v takih družinah ima sovražnik današnjega evangelija, ki seje ljuliko, mnogo posla in dosti prijateljev. Delo marljivih rok vodi k Bogu, lenoba pelje naravnost v pekel.

Malo, malokdaj beremo, da bi se bil Jezus razjezil. A ko je na cesti zagledal — kakor nam pové prilika — lene postopače, je srdito nad njimi zavpil: *Kaj stojite tukaj celi dan brez dela?* (Mat. 20, 7.) Lenega človeka naš Zveličar ni mogel videti. Kako silno ostre so njegove besede, s katerimi obsoja onega lenega hlapca v pripovedi o talentih, ki je bil prejel od gospodarja sicer le en talent, a je še tistega zakopal ter ž njim ni hotel delati. Kaj mu je rekel? *Ti hudoben in len hlapec, ti si vedel, da jaz žanjem, kjer nisem sejal, in zbiram, kjer nisem raztrosil . . . Tega malopridnega hlapca vrzite v skrajno temo, tam bo jok in škripanje z zobmi.* (Mat. 25, 26.) Taka se bo vsem lenuhom godila.

Enako svari že sv. pismo stare zaveze pred lenobo. *Mnogo hudobije uči lenoba,* (Eccli. 33, 29.) pravi sv. Duh. *Kdor se lenobi udá, je strašno brezpameten,* (Preg. 12, 11.) ponavlja na nekem drugem mestu. Zato mu svetuje, rekoč: *Pojdi tjakaj k mravlji ter se uči modrosti!* (Preg. 6, 6) Kolika sramota za človeka, da ga naj brezumna živalica poučuje, njega, ki naj bi bil vrhunec in ponos vsega vidnega stvarjenja!

Bodimo torej delavni vsak v svojem stanu in poklicu! Svoje posle natančno izpolnjevati, bodi nam vedno sveta dolžnost! Naj nam nikdar ne očita vest, da smo svoje delo zanemarili, kajti kdor je v delu nezvest, bo prejel plačilo onega lenega hlapca v evangeliju.

Za nas vse veljajo besede našega odrešenika, ki se tako resno in nujno glasé: *Delajmo, dokler je dan, kajti morda tudi za nas kmalu napoči noč, ko ne bomo mogli več delati!* (Joh. 9, 4.)

Človeka privajati k vstrajnemu in neumornemu delu, spada med pglavitne dolžnosti dobrih starišev in vnetih učiteljev. A mnogo v tem oziru doseže tudi lepo pisana knjiga: Le pomislite! V knjigah beremo lepe povesti; v njih srečamo marljive in pridne ljudi, a semtertje tudi ničvredne lenuhe. A ne opazimo vselej, kako Bog blagoslovi marljive, osreči mnogokrat tudi z bogastvom, nasprotno pa, kako vedno lenega človeka, ki se dela boji, čaka le žalost in trpljenje? Taki zgledi v knjigah vplivajo mogočno na človeško srce; osladijo nam težave in nadloge pri grenkem delu ter nam kažejo plačilo, ki ga bomo prejeli po poštemem in vrlem delu.

Vrhu tega pa dobra knjiga podaja vedno lepe opomine, v katerih najde vsakdo mnogo, mnogo modrih nasvetov. Ravnaj se po njih in užival boš nekđaj sladek sad mučnega dela svojih rok!

Čas, v katerem beremo, ni nikdar zamujen. Veste, kaj pravi naš razsvitljeni modrijan, škof Slomšek? *Več ko zna, več velja, naj bo kmet ali gospod!* Ni-li to zlat izrek? Enaka je druga njegova prislovica: *Marljivost zboljša tudi slabo glavo.* Ali pa: *Glava lenuha postaja vsak dan bolj trda.* To so dragocena zrna Slomšekove modrosti. Morebiti najbolj poučne pa so te - le njegove besede: *Največa dota je zdravo telo, dela vajene roke in pa učena glava!* Skrbimo za to prebogato doto. Stariši, preskrbite jo svojim otrokom! Mladina, vnemi se za njo! To bo tvoja časna in večna sreča!

V zgodovini božjih svetnikov beremo čudno lepe vzglede, kako se je marsikateri spreobrnil ravno po lepih in svetih knjigah. Sv. Justin je jel brati sv. pismo, — postal je svetnik. Sv. Avguštin, navdušen po prekrasnih govorih sv. Ambrozija, je začel čitati sv. Pavla pismo do Rimljanov — in velik grešnik je bil spreobrnjen v velikega svetnika. Sv. Ignacij lojolanski je na bolniški postelji bral življenje svetnikov — in sv. cerkev je s tem pridobila pogumnega vojščaka.

Vidite torej, kaj premore dobra knjiga? — Radi tega je pa naša dolžnost, da podpiramo družbo sv. Mohorja, ki nam podaje toliko lepih knjig. Le pristopite obilno v vrste njih udov. Nobena hiša naj njenih knjig ne bi pogrešala. Njene knjige bodo na nas rosile božji blagoslov, ako bomo lepe nauke zvesto izpolnjevali, ki jih bomo v njih čitali.

V to pomozi ljubi Bog! Amen.

Dr. Ant. Medved.

Prva predpepelnična nedelja.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

LXVI.

Kaj stojite tukaj brez dela celi dan?
Mat. 20, 6.

Predpustne dneve zlorablja sprijeni svet v to, da Boga z razuzdanim življenjem še bolj žali, kakor druge dneve v letu; a sveta katoliška cerkev pa naznanja že danes resnobni čas pokore, ker opravlja službo božjo v spokorni vijoličasti obleki ter že opušča slovesno veselo molitev »glorijo« in radostni vzklik »alelujo«.

Tudi v nedeljskem evangeliju se obrača do vseh mlačnih in vne-marnih kristijanov, kateri nočejo skrbeti za svojo dušo, z resnim vprašanjem: *Kaj stojite tukaj brez dela celi dan?* in jih nujno opominja: *Pojdite tudi vi v moj vinograd*; pustite nespametne grešne norčije ter skrbite za svojo neumrljivo dušo!

Sv. cerkev torej pričinja že z današnjo nedeljo postni čas pri svojih opravilih, le da še ne zapoveduje telesnega posta svojim vernikom. To daje tudi mnogim pridigarjem povod, da že danes prično takozvane postne pridige, v katerih z ozirom na Kristusovo trpljenje vernike posebno goreče vzpodbujajo k temeljitemu po-boljšanju in lepemu spokornemu življenju. Tudi mi smo v pre-mišljevanju Kristusovega življenja dospeli že tako daleč, da bomo danes s p r e m i l i J e z u s a n a O l j s k o g o r o, kjer se prav za prav prične njegovo trpljenje, ker vse drugo, kar se še poprej pri-poveduje o »trpljenju našega Gospoda Jezusa Kristusa«, se smé imenovati le bolj pripravlanje. Upam, da boste z enako, če ne še z večjo vnemo poslušali tudi ta najvažnejši oddelek iz Kristusovega življenja.

I. V prelepem poslovilnem govoru smo videli, kako je Jezus tolažil apostole in jim zagotavljal svojo božjo pomoč, pomoč svetega Duha. Nazadnje pa je pridejal temu ganljivemu govoru še prelepo molitev, ki se imenuje tudi v e l i k o d u h o v n i š k a molitev, zato, ker jo je Jezus molil takoj potlej, ko je bil postavil daritev nove zaveze in predno je imel darovati svoje lastno življenje na križu za spravo vesoljnega človeštva; (tako se smé imenovati ta molitev tudi po svoji vsebini, ker Jezus kot veliki duhoven po redu Melkizedekovem prosi najprej zase, potlej pa za svoje učence in za vernike vseh časov).

Ganljivo slovesno je že to samo ob sebi, da je Jezus svoj poslovilni govor ob koncu spremenil v slovesno molitev. Znano vam je, da navdušeni pridigarji ob posebnih slavnostih tudi radi sklepajo svoje govore z molitvijo, katere govorijo še s prav posebno gorečnostjo, da vzbujajo v srcih svojih poslušalcev sveta čuvstva in trdne sklepe. Tudi Jezusovo božje srce je bilo pri zadnjem na-govoru tako ginjeno, da se je končno kar hipoma in, rekel bi, nehoté navadni govor spremenil v plamtečo molitev. Ob slovesu si tudi radi prijatelji in znanci obetajo, da bodo molili drug za drugega; ljubi Jezus je sicer tudi obljubil svojim apostolom, da bode nebeškega Očeta prosil zanje; a storil je še več, storil je,

česar še ni storil nihče drugi tako pri slovesu, — kar hipoma je pretrgal poslovljevanje in začel moliti tako lepo, tako ganljivo, da bode sveta cerkev vedno — do konca dnij hvaležna za to njegovo molitev. Da še bolj spoznamo ganljivo lepoto te Jezusove molitve, naj pripomnim še to-le: Vsi dobri ljudje z veseljem slišijo, ako jim kdo sporoči, da je molil zanje, da je vsa družina ali soseska molila zanje. Ali nam katoliškim kristijanom bi se pa ne zdelo nič ganljivo, ako izvemo, da je sam božji Sin molil, tako lepo in ganljivo molil tudi za nas vse!

Ta Jezusova slovesna velikoduhovniška molitev ima tri dele: molil je najprej sam zase, potlej za svoje apostole in slednjič za vse vernike in torej tudi za nas. Molitev je v prvi vrsti seveda *prosilna*, vendar tudi *častilna*, ker vse svoje prošnje tako obrača, da bi bil nebeški Oče hvaljen, česčen in poveličan; tudi *zahvalna*, ker vse svoje vspehe, kolikor so odvisni od človeške nature, pripisuje nebeškemu Očetu in ga zahvaljuje zanje.

a) Najprej torej prosi Jezus sam zase in sicer, da bi ga nebeški Oče *poveličal*, to se pravi, da bi bil tudi po človeški natori povzdignjen in poslavljen z enako slavo, kakor jo je imel po svoji božji natori od vekomaj. Kakšno je to poveličanje, je vam dovolj znano; pričelo se je s tem, da je šla njegova duša v predpeklo naznanit pravičnim stare zaveze dovršeno odrešenje; nadaljevalo se je s častljivim vstajenjem in dovršilo z vnebohodom, ko je tudi po svoji človeški natori dobil v last prestol božjega veličastva na desnici Boga Očeta. Sicer je Jezus *zaslužil* to poveličanje, vendar je hoče sprejeti po molitvi kot milost iz roke nebeškega Očeta, da bi bil tudi v tem kakor v vseh drugih rečeh popolnoma podoben nam, ki se moramo sicer truditi in delati za nebesa, pa jih bomo končno le prejeli kot dar neskončno dobrotljivega Boga, ker *zaslužiti* v pravem pomenu besede si pač nihče ne more nebeškega veličastva. Tega pa prosi zato, ker bo tako poveličan nebeški Oče. Ta del Jezusove molitve se glasi tako-le. Jezus je povzdignil svoje oči proti nebu in rekel: *Oče, prišla je ura; poveličaj svojega Sina, da tvoj Sin poveliča tebe; kakor si mu dal oblast čez vse človeštvo, da nakloni večno življenje vsem, katere si mu dal. To pa je večno življenje, da spoznajo tebe, edino pravega Boga, in katerega si poslal, Jezusa Kristusa. Poveličal sem te na zemlji: dokončal sem delo, katero si mi naložil. In sedaj, Oče, poveličaj me sam pri sebi z veličastvom, katero sem imel pri tebi, predno je bil svet.*

b) Drugi del Jezusove molitve velja apostolom. Ganljivo je, kako Jezus celo v molitvi svoje učence hvali nebeškemu Očetu res kot dar božji in hvaležno prizna, kako so mu bili poslušni ter so verovali vanj. Prosi zanje, da bi jih ohranil v edinosti, da bi skrbel zanje, ko sam ne bo mogel biti več pri njih, da bi jih zlobni svet ne pohujšal, marveč da bi mogli po njegovem vzgledu biti tako sveti, da bi posvečevali tudi druge po resnicah sv. vere. Tako-le se glasi ta oddelek: *Razodel sem tvoje ime ljudem, katere si mi dal od sveta (t. j. učencem). Tvoji so bili, in meni si jih dal, in ohranili so tvojo besedo. Sedaj so spoznali, da od tebe je vse, kar si mi dal. Zakaj besede, katere si meni dal, sem dal njim; in sprejeli so jih in so resnično spoznali, da sem od tebe izšel, in so verovali, da si me ti poslal. Jaz prosim zanje; ne prosim za svet, marveč za té, katere si mi dal, ker so tvoji. In vse moje je tvoje, in tvoje je moje, in poveličan sem v njih. In več nisem na svetu, ti pa so na svetu in jaz pridem k tebi. Sveti Oče, ohrani jih v svojem imenu, katere si mi dal, da bodo eno, kakor sva tudi midva. Dokler sem bil pri njih, sem jih jaz ohranil v tvojem imenu. Katere si mi dal, sem obvaroval; in nihče izmej njih se ni pogubil, kakor le sin pogubljenja, da se dopolni pismo. Sedaj pa pridem k tebi; in to govorim svetu, da imajo moje veselje dopolnjeno sami v sebi. Jaz sem jim dal tvojo besedo, in svet jih je sovražil, ker niso od sveta, kakor tudi jaz nisem od sveta. Ne prosim, da bi jih vzel s sveta, marveč, da bi jih varoval hudega. Niso od sveta, kakor tudi jaz nisem od sveta. Posveti jih v resnici! Tvoja beseda je resnica. Kakor si ti mene poslal na svet, tako sem tudi jaz nje poslal po svetu. In jaz se sam posvečujem (darujem) za nje, da so tudi oni posvečeni v resnici.*

c) V tretjem delu pa prosi Jezus za vse vernike. Prosi pa posebno dveh rečij, da bi bili tukaj v edinosti in da bi jih mogel kdaj k sebi vzeti v nebeško veličastvo, da bi bili ž njim večno srečni. Tako-le moli: *Pa ne prosim samo zanje (apostole), marveč tudi za tiste, kateri bodo po njih besedi verovali v me: da bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni in jaz v tebi; da bodo tudi oni v naju eno, da svet veruje, da si me ti poslal. In veličastvo, katero si dal meni, sem njim dal, da bodo eno, kakor sva tudi midva eno. Jaz v njih in ti v meni, da bodo popolnoma eno, in da svet spozna, da si me ti poslal, in da jih ljubiš, kakor ljubiš tudi mene. Oče! hočem, da bodo tisti, katere si mi dal, tudi z menoj tam, kjer sem jaz, da vidijo moje veličastvo, katero si mi*

dal, ker si me ljubil pred začetkom sveta. Pravični Oče! svet te ni poznal, jaz pa sem te poznal; in ti so spoznali, da si me ti poslal. In oznanil sem tvoje ime in oznanoval je bom, da bo ljubezen, s katero si me ti ljubil, v njih, in jaz v njih.

II. Ko se je bil Jezus poslovil s tako pristržnimi besedami, so odpeli še običajne hvalne psalme in zapustili gostoljubno hišo. Ker poznamo prelepo Srce Jezusovo in blagodušnost apostolov, si ne moremo drugače misliti, kakor da so se tudi pri hišnem gospodarju še zahvalili in dostojno poslovili. Potlej so šli ven iz mesta čez potok Cedron na Oljsko goro. Ta potok prav za prav nima nikjer pravega izvira, ker je z i m s k i p o t o k, t. j. tak potok, ki je bil po leti suh in se je le po zimi ob času vsakoletnega deževja narastel v dokaj deročo vodo, ki je ob severni strani Jeruzalemskega mesta začela teči bolj rahlo po široki strugi, potlej pa dalje mej mestom in Oljsko goro po čim dalje ožji in globočji strugi mej divjim skalovjem in prepadi po dolini Jozafat proti Mrtvememu morju. Čez potok Cedron sta narejena dva mosta, zgornji in spodnji. Čez kateri most je šel Jezus z apostoli, ne vemo, a kakor se dá sklepati iz vsega opisovanja, šli so s Sijonske gore na južni strani iz mesta čez spodnji most in ob levem bregu potoka Cedrona po Oljski gori do »vrta« ali pristave Getzemani. Bilo je že pozno v noč, gotovo že okrog desetih. Grozovito težka je morala biti ta pot za vso sveto družbo, osobito za Jezusa; kako britko jim je moralo biti pri srcu. Bleda mesečna svitloba in senca ob gostem drevju in bližnjem pečevju, pozna ura, dogodbe zadnjih dnij in še zlasti nocojšnjega večera — vse, vse je moralo v predobrih srcih naših potnikov vzbujati grozovito resne misli in pretresljiva čustva. Osobito pa so Jezusove misli šle daleč v prihodnost, a tudi daleč v preteklost. Tukaj, čez isti potok je šel pred tisoč leti slavni kralj David jokaje na Oljsko goro, ko je, spremljan od svojih najzvestejših prijateljev, bežal pred svojim nehvaležnim upornim sinom Absalomom. Kako natančna predpoda, kako tužna izpolnitev nocoj! Nehvaležni sin, Juda Iškarijot, že zbira vojake in pripravlja napadnike. Malo so govorili po poti; a kar so govorili, je čimdalje bolj razkrivalo tužno resnobo tega večera — zadnjega v Jezusovem življenju. Jezus prične: *Vsi se boste nad menoj pohujšali to noč; zakaj pisano je: Udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce. Kadar pa vstanem, pojdem pred vami v Galilejo.* Besede: *Udaril bom pastirja, in razkropile se bodo ovce,* je zapisal prerok Caharija, a pridejal jim je še ta-le tolažilni do-

stavek: *In obrnil bom svojo roko proti malim*, t. j. pomagal jim bom. Mesto teh tolažilnih besedij je pa Jezus pristavil še vse veličastnejšo tolažbo: *Kadar pa vstanem, pojdem pred vami v Galilejo*. Hoče jim reči: Nocoj me boste še vsi zapustili in se razkropili, kakor ovce, toda ne bo se vam zgodilo žalega in po vstajenju bomo zopet zbrani. Ta napoved, da ga bodo še vsi zapustili, je šla posebno Petru prav živo do srca, in zopet začne, kakor že poprej pri zadnji večerji, na novo zagotavljati: »Če se tudi vsi pohujšajo nad teboj, jaz se ne bom pohujšal.« Jezus pa mu zopet ponovi, kakor mu je bil že poprej napovedal: *Resnično ti povem, to noč, predno bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil*. Tedaj mu reče Peter: »Ko bi moral tudi umreti s teboj, bi te vendar ne zatajil«. In enako so rekli tudi vsi učenci.

Prišli so do vrta neke pristave, kateri se je reklo Getzemani (t. j. tlačilnica ali stiskalnica za olje). En del te pristave se še sedaj vidi in je v sredi kamenite pustine prijazen vrtec, na katerem raste rožmarin, in one občeznane rdeče imortéle, »Mesijeva kri« imenovane, ki jih romarji prinašajo ali pošiljajo v spomin; tudi osem silno starih oljkinih dreves je še tu iz Kristusovih časov, ki so bile še priča njegovih britkostij. Zakaj pa je hotel Zveličar pričeti svoje trpljenje ravno na vrtu? Na rajskem vrtu sta se bila pregrččila Adam in Eva, na vrtu se je moralo pričeti zadostilo za ono nesrečno zadolženje. Z Oljske gore je imel Zveličar iti v nebeško veličastvo, naj se torej prične tam trpljenje, kjer se bo pričela večna radost in slava. (V dolini Jozafat bode tudi vesoljna sodba; kako primerno, da se tu prične tudi rešilno trpljenje.) Poleg tega pa je bil tukaj zlasti zadnje dni tisti posvečeni kraj, kjer je Jezus opravljal svoje molitve. In če je Zveličar imel navado, da je vsako imenitno delo pričel z molitvijo, koliko bolj najimenitnejše opravilo: rešilno trpljenje! Kako veličasten začetek: od molitve v trpljenje! Ali prav za prav je bila molitev že prva stopinja v trpljenje.

Pri vhodu na vrt reče Jezus apostolom: *Sedite tukaj, da grem tje in molim*. In s seboj vzame Petra, Jakoba in Janeza, one tri svoje ljubljence, katere je bil s seboj vzel na goro Tabor in kateri so bili priča obujenja Jairove hčerke; naj bi bili tudi priča njegovega ponižanja. Jezus je začel trepetati, groziti se, žalosten in otožen biti in jim je rekel: *Moja duša je žalostna do smrti; ostanite tukaj in molite z menoj*. In je šel od njih; ko se je oddaljil za lučaj kamena, je pokleknil na zemljo, padel na svoj obraz in molil: *Oče, ako je mogoče, (tebi je vse mogoče), vzemi ta kelih*

od mene; a ne, kakor jaz hočem, ampak kakor ti hočeš. In je prišel k svojim učencem in jih našel speče ter rekel Petru: *Simon, spiš? Ali niste mogli eno uro z menoj čuti? Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo. Duh je sicer voljan, a meso je slabo. Zopet drugič je šel in molil, rekoč: Moj Oče! ako ni mogoče, da gré ta kelih od mene, ne da bi ga pil, zgódi se tvoja volja.* In je prišel zopet in jih našel speče; zakaj njih oči so bile dremotne; in niso vedeli, kaj bi mu odgovorili. Tedaj jih zapusti in gré zopet ter moli v tretjič in govori iste besede. Prikazal pa se mu je angel iz nebes in ga pokrepčal. In ko so ga napadle smrtne težave, je še prisrčnejše molil; njegov pot pa je bil kakor krvave kaplje, ki so kapale na tla. Potlej je prišel k svojim učencem in jim rekel: *Le spite in počivajte; zadosi je; prišla je ura: glej, Sin človekov bo izdan v roke grešnikom (paganom).*

Če se je le kdaj z malo besedami povedalo veliko, je gotovo v tem sporočilu povedano toliko, da noben človeški razum ne more popolnoma razumeti in nobeno človeško srce kaj enakega čutiti. Sedaj se je pričelo za Jezusa prav pravo — mesijansko trpljenje; sedaj je prišel tisti k r s t, po katerem je že zdavno hrepenel, krst trpljenja, ki je potopil Zveličarja v neizmerno žalost. Bilo je sicer samo d u š n o trpljenje, a gotovo ne manjše, če ne še dokaj večje, kakor je bilo drugi dan njegovo telesno trpljenje, ki je bilo seveda tudi združeno z najgrenkejšimi dušnimi bolečinami.

Vem, da vam nisem v stanu opisati tega dušnega trpljenja tako, kakoršno je bilo v resnici; saj bi ga tudi noben angel ne mogel, ko bi prišel iz nebes in bi mesto mene govoril. Vendar poskušal bom vsaj nekoliko migljajev vam podati, kako si morete vsaj po nekoliko predočevati one neizmerne bolečine, katere so stiskale Jezusovo božje Srce na Oljski gori. Bile so to d u š n e bolečine in te so gotovo v obče hujše nego telesne bolečine, za kolikor je duh večji memo telesa. Najhujše dušne bolečine so zlasti trojne, katere je moralo božje Srce vse čutiti v polni meri, kakor nam sporočajo evangelisti, namreč: b o j a z e n i n s t r a h, p o t l e j s t u d e n j e i n z o p e r n o s t, p a ž a l o s t i n o t o Ź n o s t. B o j a z e n i n s t r a h j e r a z v i d e t i i z s p o r o č i l a, d a s e j e z a č e l t r e s t i, i n i z b e s e d i: *Moja duša je žalostna do smrti.* Hotel je Jezus reči s temi besedami: Tako zelo sem žalosten, kakor človek, ki je blizu smrti, kateri je že v smrtnih težavah. Umreti, to vsi vemo, je težka in britka reč. Umreti se bojimo zlasti iz trojnega vzroka: ker nas skrbi naše preteklo grešno življenje, ker nas skrbi, kaj pride po

smrti, in pa, ker je ločitev duše od telesa tako grenkostna. One dvojne skrbi zaradi preteklosti in prihodnosti ni bilo pri Jezusu, a bila mu je tem grenkejša skrb zaradi smrti same: kako težko se je pač najsvetejša duša ločila od najsvetejšega telesa, kako težko je bilo dati življenje, katero je za vesoljni svet in za nebesa toliko pomena. In poleg tega je ljubi Jezus že naprej videl pregrozovito strašni način, kako bo moral žrtvovati svoje predrago življenje: živo so mu bile pred očmi vse muke, male in velike, posamezne in skupne, katere bo moral drugi dan še prestati, predno bo ob treh popoldne izdihnil svojo dušo. Kakor črni oblaki strašne nevihte so se pred njegovimi očmi podile in kopičile bolečine, ki jih bode prizadejalo vse zaničevanje in zasramovanje njegovih besnih sovražnikov, nezvestoba in nestalnost prijateljev, podlost in boječnost rimske gospode, krutost rimskih vojakov, rabeljev i. t. d. Njegova človeška natora se je zgrozila, ko je zrla pred seboj to morje grenkosti.

Nepopisen stud pa je čutil Jezus v svojem Srcu zaradi grehov vesoljnega sveta, katere je sedaj nase vzel kakor božje Jagnje, ki odjemlje grehe sveta. O kako težko je bilo to breme za najsvetejše Srce! Saj vemo, da že za navadne svetnike in svetnice ni bilo na zemlji nobene druge reči, katera bi se jim bila toliko studila, kakor greh; kolikrat beremo, da so celo omedleli nekateri, ko so slišali greh le imenovati, ko so ga videli le pri drugih; o koliko grenkih solz so pretočili sveti spokorniki zaradi greha. In vendar vso grozovito zlobnost greha more spoznati le božje oko, in pravi stud zaradi greha more imeti le božja svetost. Satan je bil prvi grešnik, in vsak greh ima nekaj satanskega v sebi, zato je Bog pa greh največje nasprotje! Jezus je pač dobro vedel in čutil, kaj se mu je naložilo, ko je vzprejel grehe vsega človeštva: spoznal in videl jih je po številu in množici, grehe vseh ljudij in narodov vseh časov; videl jih je po velikosti, zlobnosti in ostudnosti; videl in spoznal je vse strašne posledice, vse britkosti in nesreče, katere bodo grehi povzročali ubogemu človeštvu za čas in za večnost. In vso to ostudnost mora sedaj Sin božji prevzeti tako, kakor bi bila njegova, kakor bi bil sam vse storil; v njegovem srcu je bil pač stud in kes, ki ga bi morali imeti vsi grešniki vesoljnega sveta vseh časov. Greh pa se ne dá ločiti od človeka. Kako je zopet nepopisen stud navdajal njegovo božje Srce, ako si je njegovo božje oko ogledovalo vse one ljudi, za katere je imel trpeti in umreti. O kako se mu morajo gnjusiti! Večina

vsega človeštva v raznih dobah je v neveri in malikovalstvu! Ni ga stoletja, da bi ne bilo krivovercev in odpadnikov! In celo mej njegovimi verniki, ki se po zunanje še niso ločili od njega, koliko osebnih sovražnikov vidi, kateri ga tako satansko sovražijo, nevedé zakaj! Pregarjajo ga povsod, ker mu duše begajo, zaničujejo njegovo cerkev, njegove nauke, zakramente, njegove namestnike, njega samega — celo v zakramentu ljubezni! Tako zelo ljubi njegovo božje Srce vse brez razločka in vsem želi le srečo in blagor — pa kaj mora gledati? V vseh stoletjih se pomikajo dolge vojske sovražnikov, ki s satanom v zvezi vihtijo peklenško orožje zoper svojega največjega dobrotnika! O kako ga je bolelo Srce zarad Judeža izdajice; sedaj pa vidi, kako se število Judežev pomnožuje vsa stoletja na legijone, na milijone, skoro brez števila! O le majhno je število njegovih zvestih v primeri s toliko družaljo njegovih nasprotnikov. In še ti zvesti, koliko imajo pomanjkljivosti! Kdo more reči, da stori vse, kar je dolžan, da služi zvesto, goreče, nesebično, veledušno, kakor se spodobi tako velikemu, tako dobremu Gospodu? Kako se nam težko zdi vse, kar je za Jezusa; kako hitro se upehamo, naveličamo! In vse to in enako je Jezus naprej videl: ali se bomo mar še čudili, če je neopisnen stud navdajal njegovo božje Srce!

Imenovali bi lahko še vznemirjenost, zbežanost, obupnost in še marsikatero dušno gorjé; a vse to imenuje sveto pismo že v besedi žalost in otožnost. Žalost je tisto grenko čustvo, ki ga nihče ne more drugim opisati, pa je sam dobro pozna iz skušnje. In kolikrat smo žalostni, ko sami ne vemo zakaj. Toda ljubi Jezus je pa pač vedel zakaj, ker vse ono trpljenje, ki je je drugi dan v resnici moral trpeti, je pretrpel že naprej v svojem Srcu. Da je Jezusovo Srce na vrtu Getzemani občutilo največjo žalost, vidimo iz tega, ker je sam povedal; zakaj Jezus ni zastonj govoril nobene besede, in če je rekel, da je njegova duša žalostna do smrti, mu moramo verjeti, da je bila res tako žalostna, da bi bolj ne mogla biti. In če je svojega nebeškega Očeta trikrat tako nujno prosil, naj mu odvzame kelih trpljenja, si lahko mislimo, kako velika je morala biti njegova žalost. Kaj pa še, če celo zvemo, da je krvave kaplje potil vsled srčnih bolečin!?

Vse, kar sem vam sedaj v nekaterih potezah pokazal iz Jezusovega trpljenja, je že tako strašno, da ne poznamo iz zgodovine nobene druge osebe, da bi bila morala kaj sličnega trpeti. Vendar

vsa velikost Jezusovih srčnih bolečin na Oljski gori in vseh bolečin, ki jih je pretrpel veliki petek, je razvidna še-le iz tega, če pomislimo, da je bil Bog in človek skupaj. Kakor so bila vsa druga njegova dela vzvišena nad vse zemeljsko, tako je bila tudi njegova žalost in dušna bolečina vzvišena nad vsako drugo žalost na zemlji — bila je mesijanska žalost, bile so neizmerno bolečine, kakor jih je zahtevalo neizmerno razžaljenje božje! Jezusovo trpljenje je bilo tako veliko, da zanje nimamo zemeljskega merila, ker kaj enakega ne more trpeti noben človek, ko bi tudi hotel. Pristavim le še, da je Jezus vse bolečine trpel prostovoljno, ker je hotel, sam je dovolil nepopisnim britkostim, da so napadale in stiskale njegovo božje Srce. Grozovito se je upirala njegova človeška natora strašnemu navalu tolikih bolečin, a vedno je oblastno vladala njegova kraljevsko močna volja. Če je bilo še tako mračno, še tako tesno njegovemu božjemu Srcu, vedno je odmevalo v njem: *Oče, ne moja, marveč tvoja volja se zgódi; ne kakor jaz, marveč, kakor ti hočeš.* S kratka: trpel je tolike bolečine, kakor jih more trpeti le Bog-človek in trpel jih je tako, kakor jih hoče trpeti le Bog-človek, Jagnje božje, Odrešenik sveta! Amen. A. Kržič.

2. Čas prav porabimo!

Kaj stojite tukaj brez dela ves dan?
Mat. 20, 6.

Čas beži; potekajo ure, dnevi, leta, pride smrt — večnost. Res kratko je človeško življenje — nikar torej ne tratimo časa s praznim delom, zlasti pa ne z grehom! Skrbimo, da ne bo veljalo o nas, kar je rekel hišni gospod tistim, ki so stali ob enajsti uri na trgu: *Kaj stojite tukaj brez dela ves dan?* Ne bomo mogli odgovoriti, kakor so oni odgovorili: *Ker nas ni nihče najel.* Kajti Gospod Bog nas je najel, da delamo v njegovem vinogradu — pa ne le, da delamo eno uro, ampak celo življenje. Res, celo življenje moramo delati v čast božjo, v zveličanje lastno in svojega bližnjega, obdelovati moramo vinograd, ki ga je zasadil Bog sam. Ta vinograd je naša neumrjoča duša. Bog Oče nam je vstvaril neumrjočo dušo, Bog Sin jo je odrešil, Bog sveti Duh jo je posvetil s svojo milostjo. Dolžnost naša je torej, da obdelujemo ta vinograd — svoje neumrjoče duše — v čast božjo in svoje zveličanje. Kakoršno delo, tako plačilo. Strašen dan bo dan plačila: Vemo, da

moramo vsi umreti, ker ljudem je odločeno enkrat umreti (Hebr. 9, 27.); ne vemo pa, kdaj, kje in kako bodo umrli. *Draga je pred Gospodovim obličjem smrt njegovih svetih* (Ps. 115, 6.), *smrt grešnikov je silno huda.* (Ps. 33, 22.)

Po smrti bo sodba; Bog bo sodil vsakega človeka o njegovem življenju: o vseh njegovih mislih in željah, o njegovih besedah in dejanjih, kakor tudi o tem, kar je dobrega opustil. *Delajmo torej, dokler je dan, zakaj pride noč, ko ne bo mogoče delati* — pride ona dolga noč, smrt, ko bo konec našega dela, da prejmemo plačilo vsak po svojih delih. Kako naj torej živimo, da se nam ne bo bati dneva plačila?

Pred ne dolgo časa sem bral te-le besede: Ako bi solnce, katero je vstvaril premodri Stvarnik, da nam sveti, otemnelo in ne bi dajalo več svetlobe, tedaj bi bilo ravno tako, kakor da bi ga ne bilo. Prav tako tudi ni nič slabšega, nič hujšega in nič strašnejšega, kakor srce vstvarjeno za Boga, ki se pa ne izroči popolnoma Stvarniku, svojemu Bogu.

Celo nespametne živali poveljujejo Boga in spolnujejo njegovo voljo; edini človek, z umom obdarovan in obložen z dobrotami milostne božje roke, naj bi se vstavljal in nasprotoval Bogu? Mogočni Bog! H komu naj grem, ako ne k tebi? . . . Ves hočem biti tvoj. Dodeli mi to milost, da bom živel le tebi tukaj na zemlji in te neprenehoma častil v večnosti. (Cvetje, leta 1897. stran 195.)

Dragi kristijani! Od Boga smo vstvarjeni — za Boga. Niti en sam trenutek človek ne more živeti iz lastne moči; zato pa tudi ne bi smel niti en sam trenutek nasprotovati volji vsemogočnega Boga, ki vsak čas lahko prereže tenko nit življenja ter nas pokliče k sodbi. Grešiti ne smemo, raje bi morali umreti, ko grešiti. Toda premislimo, da je greh tudi opuščanje dobrega, grešno je zanemarjati dolžnosti svojega stanu. Le to si dobro zapomnimo, da dolžnosti svojega stanu izpolnovati je najimennitnejša dolžnost.

Kristijan, ali si pa že kdaj prav resno premislil, katere dolžnosti ti nalaga tvoj stan, pa si tudi premislil, kako je mogoče spolnovati te dolžnosti? Nikar ne misli, da je greh le, če kdo kolne, to pa da bi ne bilo greh, če zanemarjaš svoje dolžnosti? Če pa ne veš, kake dolžnosti imaš, kako jih boš pa spolnoval? Torej, dragi kristijani, naj moli vsakdo in večkrat moli v čast

svetemu Duhu za milost razsvetljenja, da prav spoznamo dolžnosti svojega stanu. Posebno radi pokleknimo pred ono luč, ki je iz nebes prišla, da nam sveti ter nas pripelje v srečna nebesa — pred Jezusa v tabernaklu — in molimo: Jezus, prava luč, razsvetli me, pošlji svetega Duha, da prav spoznam, kaj mi je storiti, da se večno zveličam. Katera pa je poglavitna dolžnost? Kristijani, ob kratkem bi dejal: pokorščina. V pravi pokorščini je zapopadeno vse. Ako iz ljubezni do Boga izpolnujemo zapovedi, dolžnosti, ki jih vsakemu naklada stan, smo zadostili poglavitni dolžnosti. Vse delajmo zavoljo Boga in iz ljubezni do Jezusa; — dobri namen storimo vsako jutro, da hočemo res celi dan preživeti v čast božjo.

To pa je gotova resnica, da na tem svetu še nikdar noben človek ni bil srečen in tudi ne bo. Zakaj ne? Zato, ker nas Bog ni vstvaril za ta svet, ampak za nebesa. Ako pa človek išče sreče na tem svetu brez Boga, našel je ne bo na tem svetu, še manj pa v večnosti. In če si človek tudi nakopiči denarja cele kupe, ali da bi si napravil cele gore iz zlata — prišla bo smrt — in kaj bo z njegovo dušo? Zato pa, o kristijan, reši dušo, ne pozabi trdnih sklepov, ki si jih storil znabiti ob misijonu ali sploh pri dobri spovedi. — Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi. Bog te je postavil v svoj vinograd, da ga obdeluješ, čaka te večno plačilo. Bog ne bo pustil brez plačila niti najmanjšega dobrega dela. Dobrih del pa moreš storiti vsak dan po sto, in še več. Saj vemo, da najimnitnejša dobra dela so: molitev, post in miloščina. Glej, če že precej zjutraj storiš dober namen, naj bo vse Bogu v čast, vse zavoljo Boga iz ljubezni do Jezusa, in če ta dobri namen združiš z namenom presvetega brezmadežnega Srca Marijinega in z namenom, s katerim so svetniki vsa dobra dela opravljali, — glej, vse ti bo poplačano, karkoli storiš vsak dan. — Glej, niti enkrat ne boš zastonj vzdignil sekire ali motike, ali kakega družega orodja: vse to ti bo Bog poplačal, ako res iz ljubezni do Boga vse storiš. Zato pa izdihni precej zjutraj: Vse zavoljo Boga, iz ljubezni do Jezusa — in mej dnevom, ko pride težko delo, kake sitnosti in nadloge, vzdihuj zopet: vse zavoljo Boga — iz ljubezni do Jezusa. Ubogaj in stori tako — namesto da bi zaklel, daruj Bogu v čast svoje trpljenje, daruj za uboge duše v vicah in imel boš veliko prijateljev, ki bodo prosili zate, da srečno prideš k nebeškemu plačilu.

Post je tudi dobro delo. Kristijan, zapomni si, da post obsega vsa dela pokore, zatajevanja in mrtvenja samega sebe. Kolikorkrat se premagaš v jezi, da ne zakolneš, in se iz ljubezni do Jezusa premagaš, tudi to je post, s tem si služiš nebesa. In sploh vse, kar storiš v svojem stanu, vsako delo, ki ga storiš v spolnovanju svojih dolžnostij, — vse to je dobro delo — če si le v milosti božji in obujaš dobri namen.

Prazno je delo bez sreče z nebes. Zato pa z molitvijo začenjaj dan, z molitvijo ga skončaj, moli tudi mej delom, to se pravi: Spominjaj se na Boga s kakimi vzdihljeji, n. pr. da rečeš: Vse zavoljo Boga — iz ljubezni do Jezusa. Presveto Srce Jezusovo, krotko in ponižno, je vsikdar pripravljeno pomagati, kadarkoli zdihneš k njemu. In brezmadežna Devica Marija, je najmogočnejša priprošnjica pri Bogu. Sveti Jožef in drugi svetniki, sveti angel varuh, vsi ti bodo pomagali, ako jih le prosiš. Spominjaj se na to tudi mej delom. Spolnovanje svojih dolžnostij je najimunitnejše opravilo. Zato je pa treba vedeti dolžnosti. Kako pa moremo to vedeti? Katekizem ti pové vse; poslušaj božjo besedo, da ložje razumeš katekizem. (Hodite zlasti pridno poslušat pouk o stanovskih dolžnostih.) Stariši, vi pa še posebno poprašajte svojo vest; ali veste pač dobro, da je dolžnost starišev skrbeti za to, da se otroci pridno učé krščanskega nauka in pa da se v cerkvi lepo vedejo.

Kakoršno delo, tako plačilo. Pridno delo, zvesto spolnovanje dolžnostij prinese prelepo plačilo v nebesih, plačilo, o katerem pravi sv. apostol: *Oko ni videlo, uho ni slišalo . . .* Preblažena Devica Marija že vživa tisto največjo srečo, kajti v vsem življenju je natančno izpolnovala svoje dolžnosti. Neštete trume svetnikov in svetnic se veselé takega brezmejnega plačila. Ali ne mičejo tudi vas, dragi v Kristusu, ti lepi, vzvišeni zgledi? Kratek je boj, kratko trpljenje, večno pa plačilo. Amen.

J. Gnidovec.

Druga predpepelnična nedelja.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

LXVII.

Kdor ima ušesa za poslušanje, naj
posluša. Luk. 8, 8.

Res velik dar je dar posluha. Ta neprecenljivi dar nam prinaša silno veliko koristi. Glušci se sedaj, ko se je tudi za te siromake marsikaj izboljšalo, sicer mnogo lahko naučijo, a tolike olike si vendar ne morejo pridobiti, kakor ljudje zdravega posluha; vse pravo učenje vendar sloni večinoma na poslušanju, to v domači hiši in v tuji učilnici. Osobito o sv. veri trdi sv. apostol Pavel, da ni mogoče verovati brez poslušanja: *Kako bodo verovali vanj, o katerem niso slišali, in kako bodo slišali, če ni nikogar, da bi oznanjal?* (Rim 10, 14.) O, kako nesrečni so glušci osobito radi tega, ker ne morejo v cerkvi poslušati božje besede! In kako omejena je tudi zemeljska sreča takim, kateri ne slišijo! Nikoli ne slišijo tolažilne besede, nikoli vedrilnega pripovedovanja, nikoli lepe pesmi in miloglasne godbe! Čim večji pa je dar božji, tem večja je tudi naša dolžnost, da ga prav rabimo. Čim večja je dobrot božja, tem večja je nehvaležnost njega, kateri jo zanemarja ali celo zlorabi. Zato je tako resno zaklical Gospod ob koncu prilike o sejavcu: *Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša.* S tem hoče Jezus sicer le pozornost obuditi; ob enem je pa že tudi v teh besedah izrečen vzrok, zakaj božja beseda ne obrodi pravega sadu; ker ljudje prav ne poslušajo; morda so poslušalci celó razmišljeni, ali vsaj ne zadosti pazni; ali se jim ne ljubi natančneje premisliti tega, kar so slišali, da bi si v srce in v spomin utisnili. In ravno to dvoje, ker jim beseda ne gre dovolj do srca ali pa ne dovolj v glavo, da bi bili zadostno prepričani in zavzeti za ono reč, katera se jim je priporočala, je vzrok, da ob času skušnjave odpadejo, ali pa da jih premoti svetno zapeljevanje.

To mi dá zopet povod, da vas prav nujno opomnim, trudite se, da bi s pridom vselej poslušali besedo božjo, osobito sedaj, ko obravnavam tako imeniten predmet, ko vam opisujem Gospoda samega in njegova dela ter njegovo neskončno ljubezen, ki se razodeva zlasti v njegovem prebritkem trpljenju. Pač res opravičen je opomin: *Kdor ima ušesa za poslušanje, poslušaj!*

I. Mej tem, ko je Jezus na Oljski gori trpel smrtne težave in prelival krvavi pot, je Judež Iškarijot po Jeruzalemu zbiral njegove sovražnike. Nabrala se jih je velika množica: krdelo vojakov s stotnikom, tempelska straža t. z. levitov, ter hlapcev velikih duhovnov in mogočnih farizejev. Pridružil se jim je še nekaj duhovnov višje vrste, tempelskih načelnikov in starešin, morda bolj za nadzorstvo in priganjanje nego za dejanski napad. Vso to »druhal« je odposlal višji zbor oboroženo z meči in kôli (poleni); čeravno je bila mesečna noč, preskrbeli so se vendar za vse slučaje s svetilnicami in plamenicami (baklami). Okrog polnoči so se drvili iz mesta čez potok Cedron na Oljsko goro proti onemu kraju, katerega jim je bil določil nesrečni Judež Iškarijot; tudi jim je bil napovedal znamenje, kako ga bodo spoznali, ker vojaki tujci Jezusa niso poznali; pa tudi oni, ki so ga poznali, so si želeli po noči večje gotovosti. Rekel jim je: Katerega bom poljubil, tisti je; pa je še pristavil odurne besede: »Primate ga in vedite ga varno!«

Jezus je bil že v tretje odmolil in je prišel k trem apostolom ter jim rekel: *Le spite in počivajte; dovolj je, prišla je ura; glej, Sin človekov bo izdan v roke grešnikov.* Hotel jim je reči: Sedaj vas pa nič več ne opominjam k čuječnosti, nič več se vam ni treba vojskovati zoper zaspanost; moja duša, ki je bila poprej užaljena do smrti, je utolažena; pripravljen sem na vse. »Vstanite, pojdemo! Glej, tisti, ki me bo izdal, je blizo.« Mej tem so se mu pridružili še drugi apostoli. — In ko je še govoril, je že dospela oborožena druhal in pred njo je šel Judež Iškarijot. In takoj stopi pred Jezusa in mu reče: »Pozdravljen bodi, Učenik!« ter ga poljubi. Pač ne moremo dobiti besede, da bi mogli dopovedati ostudnost tolike hinavščine, zakaj v tem zlodejstvu je nakopičena kar množica velikih grehov. Kako umazana hinavščina: vpričo vseh apostolov, ki so že zdavno spoznali njegovo malopridnost, se sedaj hlini in pozdravlja Zveličarja, kakor bi bil njegov največji ljubljenec, prav tako, kakor bi bil nedolžni Janez! Kako razžalilna nevera: tako zelo je revež preslepljen, da menda res misli Jezusa goljufati, češ da je ta poljub znamenje ljubezni in prijateljstva, ne pa s sovražniki dogovorjeno znamenje črnega izdajstva; če pa tega ne misli, in si je še rešil iskrico vere, ter vé, da so Jezusu znani njegovi naklepi in izdajalski dogovori s sovražniki, nam je pa še tem manj umljiva njegova satanska predrznost, — pač res takega liberalca še ni videl svet! Kako črna nehvaležnost:

zavrgel je vse nebeške milosti, s katerimi ga je Jezus obsipal kot apostola; zastonj so zanj vsi prelepi nauki Jezusovi, zastonj vsi veličastni čudeži, zastonj vsi ljubeznivi opomini, s katerimi ga je hotel prepričati in pridobiti zlasti zadnji čas — vse vse je zastonj! Popolna trdovratnost ga je!

Kje hočemo iskati primere toliki hudobiji? Le za eno reč še vem, ki jo presega: namreč potrpežljivost in krotkost Jezusova je še večja. Njegova neskončna ljubezen skuša še celó sedaj pridobiti njegovo nesrečno dušo; izdajalski poljub mu povrne s prijateljskim poljubom in tega satanskega nehvaležneža imenuje še »prijatelj« ter mu milo reče: *Prijatelj! čemu si prišel? Ali s poljubom izdajesh Sinu človekovega?* Kako prečudno velika je bila ta zadnja milost! Koliko svetnikov in najboljših služabnikov Jezusovih bi si štelo v največjo srečo, bi imelo za največje poplačilo zvestobe in truda, — ko bi jim Jezus na tak način pokazal svojo naklonjenost in ljubezen! Pa niso tako srečni. Toda Judež ostane trdovraten in stopi zopet nazaj k svoji družini.

Čudno se nam mora zdeti, da sovražniki niso takoj zgrabili Jezusa, ko ga je bil Judež poljubil. Jezus je tako hotel, da ga vkljub dogovorjenemu znamenju niso spoznali, da so bili kakor zaslepljeni, in jih mora Jezus še posebej vprašati, koga iščejo. Ne morem drugače, kakor da to okoliščino imenujem poseben čudež Jezusov, kateremu je takoj sledil še drugi očitnejši. Jezus namreč vpraša druhal: *Koga iščete?* Odgovoré mu: »Jezusa Nazareškega.« Jezus jim odgovori: *Jaz sem.* Ko jim je pa rekel: *Jaz sem,* so odstopili in padli na zemljo.

S tem čudežem je hotel sovražnikom pokazati, da gre popolnoma prostovoljno v trpljenje, da bi jim prav lahko ubežal, ko bi le hotel; ob enem je pa tudi apostolom dajal pogum in tolažbo v tem za nje tako britkostnem času. Tedaj jih zopet vpraša: *Koga iščete?* Reko mu: »Jezusa Nazareškega.« Jezus jim odgovori: *Povedal sem vam, da sem jaz. Ako torej mene iščete, mene primite, té pa pustite, da odidejo.* Kako ganljivo skrb ima Zveličar za svoje apostole! Pa ni le samo govoril za svoje učence, marveč je tudi svojim besedam dal božjo moč, da jim sovražniki, čeravno tako zeló srditi in divji, niso storili nič žalega, celo Petru ne, ko je bil za meč prijel in uho odsekal hlapcu velikega duhovna. Sv. evangelij pristavi: Da bi se izpolnila beseda, katero je govoril: Izmej teh, katere si mi dal, nisem nobenega izgubil.

Sedaj so pa pristopili in so roke stegnili po Jezusu in ga prijeli. Ko so pa učenci to videli, so rekli: »Gospod, ali naj mahujemo z mečem?« In Peter je takoj potegnil meč in mahnil po hlapcu velikega duhovna in mu odsekal desno uho. Hlapcu pa je bilo ime Malh. Jezus pa reče Petru: *Utakni svoj meč v nožnice, zakaj vsi, kateri prijemajo za meč, bodo poginili z mečem. Ali meniš, da ne morem prositi svojega Očeta, in poslal bi mi takoj več nego 12 legijonov (legijon 6000, torej 72000) angelov. Kako bi se pa dopolnilo pismo, da se mora tako zgoditi? Ali naj ne pijem keliha, katerega mi je podal Oče? Jenjajte od tega!* In glejte, zopet nov čudež njegove vsemogočnosti, pa tudi neskončne ljubezni: Dotakne se hlapčevega ušesa in je ozdravi. Velikim duhovnom, poglavarjem templja in starešinam pa reče Jezus: *Kakor nad razbojnika ste prišli z meči in kôli, da bi me ujeli. Vsak dan sem sedel pri vas in vas učil v templu, pa niste stegnili rok po meni, da bi me prijeli: a to je vaša ura in moč teme.* Vse to pa se je zgodilo, da se dopolnijo pisma prerokov. To je bilo za jude ostro očitjanje, pa opetovano zagotovilo, da gre popolnoma prostovoljno v svoje trpljenje; saj dobro vemo, kolikrat bi ga bili že radi prijeli, pa si niso upali, — niso mogli, ker jim njegova božja moč ni tega pustila.

Bere se o nekem samotarcu, da je bil levu trn izdril, ki se mu je bil zadrl v šapo, in da mu je bil potlej tako hvaležen, da ga je spremljal kot krotko jagnje, in še po smrti žaloval na njegovi gomili. Glejte, zverina je hvaležna za majhno dobroto, Jezusovi sovražniki pa ne poznajo tega čustva; nič jih ne gane, da je čudežno zacelil odsekano uho, marveč zgrabijo ga, uklenejo in zvežejo ter vlečejo proti mestu. Da so, kar moč, neusmiljeno ravnali z Jezusom po tej poti, si pač lahko mislimo, če pogledamo, kakšni ljudje so bili: paganski rimski vojščaki so bili že zato nevoljni, ker se jim je ta večer kratil ponočni počitek, torej so ga trdo zvezali, neusmiljeno pehali, suvali in topli; enako surovo so se obnašali do njega tudi neolikani hlapci deloma že zato, da bi se bolj prikupili pri svojih gospodarjih in višjih, katerih je bilo tudi več navzočih, in kdo si vedi, če niso tudi le-ti trpinčili zvezanega Jezusa. In koliko žaljivega govorjenja in psovanja je moralo slišati Jezusovo božje uho na tej poti! Ustno izročilo pravi, da je Jezus šestkrat padel, tako kruto so ravnali z njim. Ko so Jezusa zvezali, so apostoli vsi zbežali, kakor jim je bil napovedal poprej. Le Peter in Janez sta šla od daleč za njim.

Čez spodnji most Cedronov so šli ob templovi gori na južni strani v mesto na Sijonski hrib ter najprej Jezusa peljali k Anu, ki je bil tast Kajfa, kateri je bil to leto veliki duhoven. Storili so pa to (bržkone na povelje Kajfovo), da bi se mu prikupili; pa tudi zato, da bi pokazali svojo hrabrost, češ, kako mirno se je vse izteklo, čeravno je bilo poprej toliko straha in to že tako dolgo; brez dvoma je Ana zelo črtil Jezusa, in mu je bilo to v veliko zadoščenje, ko ga vidi sedaj zvezanega pred seboj. Mogoče, da so hoteli tudi zato nekoliko počakati, da se pri Kajfu zbere ves sodnijski zbor. Vsekako je bilo tudi to izkazovanje dovolj žaljivo za Jezusa. Sploh pa vidimo, da od tega trenutka, ko so ga zvezali, pa do treh popoldne, ko je zaklical: *Dopolnjeno je!* ni imel Zveličar niti za trenutek miru, ves čas so ga trpinčili in žalili, sedaj tako, sedaj tako: bilo je to prav satansko delo; satan je hotel dobro izkoristiti trenutek, dokler mu je bila dana oblast.

II. Mej tem so se zbrali pri Kajfu sodniki, takozvani sinedrij ali veliki zbor. Je-li bil polnoštevilen, vseh 72, se ne more vedeti; le to je povedano, da so bili zastopani vsi stanovi: veliki duhovni, pismarji in starešine. Ker je tudi povedano, da so vsi glasovali za Jezusovo smrt, si moramo pač misliti, da dveh vrlih mož, Nikodema in Jožefa, ni bilo pri tej seji, da bržkone še nista bila povabljeni. Navadno se je postopalo pri sodnji tako-le: Člani te sodnije so sedeli v polukrogu, da so mogli videti drug drugega; pred njimi sta bila dva zapisnikarja, eden na desni, drugi na levi strani, da bi zapisala, kaj se je govorilo za zatoženca, kaj proti zatožencu. Pred njima pa so sedeli v treh vrstah pismarji. Predsedoval je veliki duhoven. Določila za sodnijske obravnave so bila v obče ugodna za zatoženca in se je moralo močno paziti, da bi ne bil kdo obsojen po nedolžnem: zatoženec je moral n. pr. imeti svojega zagovornika, priče so se morale zaslišati obojne, zoper in za zatoženca, in vsaj dve priči sta se morali popolnoma ujemati v svojih izjavah; da je morala biti vsaka priča posebej zaslišana, to se itak razume samo ob sebi.

Tako je veljalo v obče, a sedaj, ko so sodili Jezusa, je bilo vse drugače. Tako krivične sodnijske obravnave še ni videl svet. Sklenjeno je bilo že naprej, da Jezus mora biti obsojen; sodnijska preiskava in obravnava je bila le, kakor pravimo, pesek v oči, t. j. ljudstvo naj bi preslepila, češ: po postavi mora umreti, zaslužil je smrt! Bog pa je pripustil to, da bo na vekov veke odmevalo: po krivici je moral umreti Naj-

nedolžnejši! Naj že naprej opozorim na najpoglavitnejše napake te sodbe, predno jo opišem: Jezus ni imel nobenega zagovornika; priče so bile zaslišane samo zoper njega, nobena, ki bi bila govorila zanj; in kaj se je celó zgodilo: priče so bile najete, plačane, podkupljene, in s tem je že rečeno, da tudi lažnjive in krivične; in še teh niso znali tako dobro naučiti, da bi se bile ujemale — niti dve! — čeravno je rečeno, da jih je bilo veliko. V kratkem: tukaj so bili tožniki, zagovorniki in (vsaj deloma) priče iste osebe, sodniki sami! In vse to se je zgodilo ponoči zoper vsa pravila. Pač res sodba, da se je Bog usmili! Vendar oglejmo si jo nekoliko; vrši se v treh dejanjih: najprej hoče Kajfa nekoliko pripraviti vso reč, drugič se zaslišijo krive priče, in ker teh ni mogoče rabiti, tretjič zopet Kajfa sam prevzame vso zboru tolikanj neprilичno obravnavo.

Kajfa je izpraševal Jezusa o njegovih učencih in njegovem nauku, da bi iz njegovih ust mogel izvedeti kaj obsodbe vrednega, čeravno nobena pravilna sodba ne zahteva, da bi zatoženec tožil samega sebe. Na prvo vprašanje o učencih Jezus ničesar ne odgovori, deloma zato, ker noče učencev spravljati v nikakoršno nevarnost, deloma pa tudi zato ne, da bi ne bilo treba o njih povedati tudi kaj nehvalnega. O svojih naukih pa odgovori: *Jaz sem očitno govoril pred svetom; vselej sem učil v shodnici in v templu, kamor zahajajo vsi judje, in na skrivnem nisem govoril ničesar. Kaj mene vprašuješ? Vprašaj tiste, kateri so slišali, kaj sem jim govoril: glej, ti vedó, kaj sem povedal.* To je bil čisto opravičen odgovor, češ pri sodbi naj govore priče; tudi je zelo žalostno, če veliki duhoven, prva oseba, ki mora čuvati vero in se brigati za njo, pa šele sedaj vpraša za Jezusov nauk, ki ga je nebeški Učenik že dobra tri leta učil po vsej judovski deželi! Zarad teh besedij pa ga eden izmej navzočih služabnikov s pestjo udari za uho, rekoč: »Ali tako odgovarjaš velikemu duhovniku?« Kaj ne, predragi, kolikorkrat slišimo to dogodbo, nas kar nekaj pretrese! Tisto obličje, katero angeli strmeč časté in molijo, tisto obličje, raz katero bo vekomaj sijala rajska sreča vsem izvoljencem, tako neusmiljeno udari trda pest neolikanega človeka najnižje vrste! In to očitno, pred vsem zborom, in nihče nima niti besedice, da bi ga zavrnil in grajal to predrznost! Največji hudodelnik bi v takem slučaju dobil zadoščenje pri vsakem količkaj pravnem sodišču, le Jezus, božji Sin, mora trpeti to očitno sramotenje. O kako mora vsako rahločutno srce pretresti, ako pomisli, kako je

premili Jezus vsled tega hudega udarca omahnil v stran, kako se mu je (skoro gotovo) vsled hudega udarca kri ulila iz ust, kako so se zlobni sodniki ob tem zakrohotali, odobravalni in privoščili to skrajno podlo in neolikano zaničevanje.

Jezus pa čisto miren ostane — res najkrotkejše Jagnje — ter reče razžaljivcu: *Ako sem napačno govoril, izpričaj; ako pa prav, kaj me biješ?* Pač prekrasen nauk nam vsem, kako se nam je vesti: mirno in krotko zagovarjati svojo pravico, zahtevati dokazov od nasprotnika; ako se pa tudi po tej poti ne dá nič doseči, krivico voljno pretrpeti.

To prvotno izpraševanje velikega duhovnika torej ni imelo nikakoršnega vspaha. Poprimejo se torej drugega sredstva, da bi pred svetom zakrili svoje sleparstvo, — krivih prič. Vsebina teh krivih pričevanj nam ni znana; lahko si jo pa mislimo, ker so jih farizeji naučili, kaj naj govoré: brez dvoma take reči, katere so farizeji že mnogokrat Jezusu očitali in oponašali: da ne spoštuje sobote, prelamlja poste, da je zoper narod, ker mu napoveduje pogin, pagane pa hvali itd. Samo izjava dveh prič je zapisana v evangeliju. Ena pravi: Ta-le — Jezus — je rekel: Jaz morem tempel božji podreti in ga v treh dneh zopet sezidati; druga pa je rekla: Da, slišali smo ga, ko je rekel: »Ta tempel, ki je narejen s človeškimi rokami, bom razdejal, in čez tri dni sozidal novega, ki ne bo narejen s človeško roko.« A tudi te dve priči se nista ujemali. Namen jima je bil gotovo ta: izpričati, da je žaljivo govoril zoper tempel, da je kriv bogokletstva. Toda sodniki ob najboljši volji niso mogli izkazati bogokletstva. Da bi pa tem ničevim in piškavim pričam vsaj na videz dal neko veljavo, vstane veliki duhoven in pravi Jezusu: »Ali ne odgovoriš nič na to, kar ti pričajo zoper tebe?« Jezus je pa molčal in je s tem pokazal svojo čudovito nebeško modrost: češ, kaj hoče pač odgovoriti lažnjivim, krivim pričam? in ko bi tudi kaj rekel, saj ne prepriča takih sodnikov, ki so že sklenili svojo sodbo, predno so začeli soditi. Vsekako je pa to plemenito molčanje sodnike spravilo v novo zadrego.

Ko je predsednik videl, da se s pričami ne dá nič doseči in da je sodni zbor v čimdalje večji zadregi, nastopi zopet drugo pot: sam hoče dognati vso reč. Mogočno se vstopi pred Jezusa in s slovesnim glasom vpraša: »Zarotim te pri živem Bogu, da nam povej, ali si ti Kristus, Sin božji?« — Do sedaj Jezus še ni nikdar samega sebe imenoval Kristusa ali Mesija, ker so ljudje in

pismarji to ime napačno razumevali; pač pa je mnogokrat rekel, da je Sin božji in vse njegovo učenje in delovanje je vršičilo v tem, da bi dokazal, da je Sin božji. Sedaj pa na zahtevo velikega duhovna slovesno izreče: *Ti si rekel; jaz sem.* Tej slovesni izjavi pa še pridene najmenitnejše božje delo, ki je posebej delo božjega Sina rekoč: *Povem vam, odslej boste videli Sinu človekovega, sedečega na desnici moči božje in prihajajočega v oblakih neba.* S temi besedami jim je hotel reči: Sedaj ste vi moji sodniki in sicer, kakor sami najbolje veste, krivični sodniki, a pride ura, ko bom jaz vaš sodnik, in sicer sodnik, ki ima božjo oblast, ki nima le časnega, marveč tudi večno življenje v svojih rokah. To je bilo zadosti jasno povedano, čeravno je Jezus vedel, da bo moral umreti zarad take izjave. Tedaj je veliki duhoven pretrgal obleko od vrata do pasa v znak velike žalosti, češ zarad razžaljenja božjega, zarad bogokletstva, ker je rekel, da je Mesija, Sin božji in ker si pripisuje vso moč božjo. O tej reči torej ni treba preiskavanja, ni treba prič, zato vsklikne: »Boga je preklinjal, kaj še potrebujemo prič? Glejte, sedaj ste slišali bogokletstvo. Kaj se vam zdi?« Oni so pa odgovorili in reki: »Smrti je vreden.« — Da je Kajfa, ki je bil strasten saducejec, liberalec ali brezverec, tako sodil, bi se še ne čudili toliko, ali da mu je pritrdil ves zbor, to je bila slepa strast, to je bilo satanovo delo. Tri leta je Jezus dokazoval z besedo in božjimi deli, da je res Sin božji, in sedaj, ko zadnjikrat to slovesno izreče, ga obsodijo na smrt, sklicevaje se na postavo (III. Moz. 24, 16), ki vелеva usmrtiti vsakega bogokletnika.

Hitro se je razširila po vsem Kajfovem dvoru novica: »Smrti je vreden!« In kar je dovoljeno vsakemu obsojencu, da se mu po obsodbi privošči nekoliko miru in odpočitka, to Jezusu ni dovoljeno: peklenski sovražnik, kakor sem že prej rekel, ni niti za trenutek prenehal Jezusa žaliti in trpinčiti. Nepopisno odurni prizori se pričnó. Kakor se divji lovci veselijo, ko vidijo, da srditi psi napadajo zverino, enako se veselijo judovski višji, ko vidijo, kako divja druhal zaničuje Jezusa: vanj so pljuvali, drugi so mu obraz zakrivali in ga za uho bili, govoreč: »Prorokuj nam, Kriste, kdo te je udaril?« In kakor bi še tega ne bilo zadosti, pristavi še evangelij: In še na razne druge načine so ga zasramovali. Jezus pa je molčal in krotko prenašal vse te satanske besnosti.

Ako si že sami niste posneli potrebnih naukov iz današnjega premišljevanja, opozorim vas posebno na to-le dvojce: Obudite v svojem srcu sočutje s trpečim Jezusom, ki je imel tisto noč od velikega četrtega do velikega petka trpeti tolike vnebovpijoče krivice, toliko surovost, toliko nehvaležnost! Obudite pa tudi trdni sklep, da bodete v britkostih in zopernostih posnemali njegov božji vzgled ter voljno trpeli vsako nezgodo iz ljubezni do najkrotkejšega Jagneta božjega. Amen. *A. Kržič.*

Tretja predpepelnična nedelja.

I. Drevo življenja.

(Priložnostni govor za pobožnost presvetega Rešnjega Telesa.)

In jaz, kadar bom povišan od zemlje, vlekel bom vse k sebi. Jan. 12, 32.

Bilo je nekaj dni pred trpljenjem našega Odrešenika. V Jeruzalem je dohajalo več in več romarjev na velikonočni praznik. Vsepovsod se je govorilo zlasti o velikem čudežu, ki se je malo dni poprej zgodil v Betaniji. Jezus je namreč ondi obudil v življenje Lazarja, ki je že štiri dni v grobu ležal. Umevno je torej, da je ljudstvo hotelo videti tega izrednega čudodelnika. Tujci iz daljnih krajev so prosili apostola Filipa, rekoč: Jezusa bi radi videli. In videli so ga in poslušali in čuli so glas z neba: Oslavil sem ga in zopet ga bom oslavil. In dasiravno je toliko čudežev storil pred njimi, niso verovali vanj. Verovati pa zato niso mogli, ker je rekel prerok Izaija: Oslepil jim je oči in okamenil jim je srce: da ne bi z očmi videli in s srcem umeli in se spreobrnili in bi jih ozdravil. Vendar jih je pa tudi mnogo izmej višjih verovalo, pa zaradi farizejev niso priznavali, da ne bi bili izpahnjeni iz shajališč: kajti ljubili so slavo človeško bolj, nego slavo božjo.

Tako pripoveduje ljubljenec Gospodov v 12. poglavju svojega evangelija.

In zdi se mi, da te besede veljajo prav tako tudi današnjemu času. Premnogo jih je, ki vedó, da je Jezus Kristus Sin božji, da je Odrešenik sveta, in da se v nobenem drugem imenu ne moremo zveličati, toda zaslepljene so jim oči vsled posvetnih skrbij, okamenelo jim je srce radi grešnih strastij, da ne umevajo, kako sladak je Gospod. In tistih danes ni tukaj. Zopet drugi verujejo zveličanski

nauk Jezusov, a si tega ne upajo javno pripoznati, boječ se, da bi jim kak novodobni farizej ne očital, da so preverni, prepobožni, presveti in premalo času primerni. Tudi teh ni tukaj.

Vi pa, dragi verniki, ste čuli vabilo svete cerkve, ki vas kliče na ta sveti kraj z besedo psalmistovo: *Pridite, molimo, na kolena padimo pred Boga. jokajmo pred Gospodom, ki nas je ustvaril, zakaj on je Gospod, naš Bog, mi pa smo njegovo ljudstvo in ovce njegove čede.* Umeli ste besedo svojega Zveličarja, ki je klical: *In jaz, kadar bom povišan od zemlje, vlekel bom vse k sebi, vse, namreč jude in nevernike, bogate in revne, stare in mlade, učene in neučene.* Zlasti pa je te dni razpel šotor svoje milosti na velikem altarju, da deli tolažbo in lajša bolečine vsem trpečim in obteženim.

O čem pa naj vam danes govorim?

Prvotna zgodovina razodetja božjega nam pripoveduje o nekem čudovitem drevesu, rastočem sredi raja. Kdorkoli bi bil užival sad tega drevesa, ne bi bil nikdar umrl, ampak imel bi bil večno življenje, Adam in Eva sta bila prva poklicana uživati ta nenavadni sad. Toda, ko sta prestopila zapoved božjo, zapodil ju je Vsemogočni iz raja, da ne bi iztegnila svoje roke in trgala od drevesa življenja in jedla in živela večno. Pred raj pa je postavil keruba s švigajočim, ognjenim mečem, da varuje pot k drevesu življenja. (I. Moz. 3, 22. 24.)

To drevo, predragi moji, je rastle in cvetelo dolgo na skrivnem. Človeštvo ni vedelo zanje, dokler ni Zveličar nam pokazal iznova poti do njega. Odkar pa je on hodil po križevem potu na goro Kalvarijo, presadil nam je v sredo vrta svete katoliške cerkve drevo življenja, h kateremu ne branita več keruba z ognjenim in švigajočim mečem, ampak premilo vabita vsakogar, naj pride v obližje in trga sadov tega skrivnostnega drevesa. Zdi se, kakor da keruba ven in ven kličeta oduševljene besede: *Hvalite Gospoda vsa ljudstva, hvalite Gospoda vsi narodi!* Ponižno vabita vernike, naj pridejo in okusijo, kako sladak je Gospod. Vem, da ste že uganili, katero drevo življenja imam v mislih: tisto namreč, katero je zasadil pri zadnji večerji v vrt svoje cerkve Zveličar Jezus Kristus, tisto, ki raste v naših cerkvah, čegar sadove vsi pobožni verniki radostno uživajo.

Sveto Rešnje Telo je drevo življenja. To resnico hočemo v današnjem govoru natančneje premisliti. Gospod Jezus pa podpiraj moje besede in vaša srca s svojo milostjo, da seme božje ne pade poleg pota, niti na skalo, niti med trnje, ampak na dobro zemljo rahlega, pobožnega srca in ondi obrodi stoternega sadu.

I. Navadno govorimo o dvojnem življenju, o časnem in večnem. Časno življenje nam je življenje na tem svetu do smrti. A kako bi bilo sveto Rešnje Telo drevo časnega življenja? Kako naj bi najsvetejši zakrament poživiljal človeka na zemlji? Tako utegne marsikdo izmed vas vprašati. Res, da je sveto Rešnje Telo v prvi vrsti hrana naših duš, vendar povzroča prav vsled tega časno srečo in zadovoljnost posamnikom in celim narodom. Človeku namreč še ni dosti, da ima vsakdanjega kruha, marveč želi si miru, zadovoljnosti, ljubezni. *Človek ne živi le od kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz božjih ust.* (Mat. 4, 4.) Nadalje je človek družabno bitje, ki ne vrši svojega poklica sam po sebi in brez ozira na druge, temveč na družbo je navezan od zibeli do groba; v družbi najde svojo srečo ali nesrečo, zadovoljnost ali nezadovoljnost, ljubezen ali sovraštvo. Prav to stran človeškega življenja pa je presveto Rešnje Telo docela izpremenilo. Kdo je pred Kristusom govoril o ljubezni do bližnjega? Kdo je gojil dobrotljivost in usmiljenje? Kdo je lačne nasitoval, žejne napajal, popotnike sprejemal? S pesnikom bi morali odgovoriti: *Sovraštvo, laž in srd povesod.* — V gorjé vsa zemlja je zakleta — Vzdihuje ves človeški rod. — Tako je bilo pred Kristusom. Ko pa je Zveličar izgovoril pri zadnji večerji besede: *To storite v moj spomin!* in so apostoli prve vernike združevali v molitvi in lomljenju kruha, tedaj so se pokazali sadovi duha: *Ljubezen, radost, mir, potrpežljivost, dobrotla, dobrotljivost, vera, krotkost, zdržljivost,* (Gal. 5, 22.) postali so vsi prvi kristijani *enega duha in enega srca.* Kaj je povzročilo to izpremembo? Apostolsko dejanje nam to pripoveduje (2, 46.): *In vsak dan so bili stanovitno ene misli v templu in lomili so po hišah kruh in prejemale so jed z veseljem in preprostim srcem.* Pri službi božji so sprejemali torej zakrament presvetega Rešnjega Telesa, potem so se pa zbirali k skupnemu obedu, pri katerem so se družili revni z bogatimi, visoki z nizkimi, sužnji s prostimi. Stroške pa so prevzemali le bogatini, kakor pripoveduje sv. Krizostom. Toda ne smemo misliti, da je ogenj svete ljubezni gorel le za apostolov. Prav take žive priče svetega miru in tihe sreče nam pripovedujejo pisatelji prvih stoletij po Kristusu. Le oglejmo si na kratko službo božjo prvih kristijanov. Predno so šli k sv. obhajilu, so molili kristijani za vse vernike. Dijakon jih je klical po stanovih in pri vsakem klicu je odgovorilo ljudstvo: »Usmili se, o Gospod!« A ne le za prijatelje, molili so tudi za sovražnike. Daritve so opravljali, kakor piše Tertulijan, za cesarje. In starodavna knjiga,

(ki nam je znana pod imenom »constitutiones apostolicae«), opisuje obširneje molitve pri službi božji prvih kristijanov in dostavlja, da so jih tako-le skleпали: »Molimo drug za drugega, da nas Bog s svojo milostjo obvaruje in ohrani do konca, da nas oprosti vsega pohujšanja onih, ki hodijo v zlobnosti in dovede neomadeževane v svoje večno kraljestvo«. (Const. ap. l. 8.) A niso samo molili, marveč tudi opominjali so se mej seboj h kreposti, zlasti k ljubezni do bližnjega. Celo nevernik Plinij pripoveduje, da so se kristijani pri službi božji s prisego zavezovali, da se bodo varovali ropa, tatvine, prešestva itd. (ad Trajan.) In kako so se živo vneli v ljubezni do bližnjega, ko so sedali po sv. obhajilu k skupnemu obedu, katerega so pripravljali krščanski občini bogatejši verniki! Agape so imenovali z grško besedo ta skupna kosila, ki so se ohranila več stoletij. Tertulijan jih imenuje dragocena. »Ali« — dostavlja — »naj si bodo še tako dragocena, iz bratovske ljubezni kaj tvegati, je dobiček, zakaj tudi revežem to okrepilo koristi. Jé se pri njih toliko, kolikor gladen človek potrebuje, pije se toliko, kolikor se spodobi zdržnemu; pri zabavi imajo pred očmi, da jih Gospod sliši.« (Apolog. c. 39.)

Tako je torej prve kristijane osrečevalo in poživljalo, izpremenilo in prenovilo drevo življenja, katero so uživali v presvetem Rešnjem Telesu. Ali sedaj mi poreče kdo: Zakaj pa dandanes več ne osrečuje tako živo, tako očividno presveto Rešnje Telo? Kje je iskati vzroka? Pri sv. Rešnjem Telesu gotovo ne, zakaj *Kristus Jezus je včeraj in danes in na veke ravno isti*. Vzroke je torej iskati pri vernikih, ki z omahljivo vero in pomanjšano gorečnostjo, površno pripravljani, polni posvetnih skrbij pristopajo k mizi Gospodovi. A navzlic temu vidimo, da je presveto Rešnje Telo še vedno tisti ogenj, katerega je prinesel na svet Zveličar in ki vnema v dobrem vse pobožne vernike. Oj, koliko sovraštva se zatré, koliko zaničevanja odpravi, koliko krivice in škode poravna, koliko zavisti, sumnosti, opravljanja, obrekovanja se odvrne prav zaradi svetega Rešnjega Telesa! Dolgo časa sta živela mož in žena v sovraštvu mej seboj. Dan svetega obhajila ju zopet združi v mej-sebojno ljubezen. Brat in sesra, stariši in otroci, sosed in sosed, predstojnik in podložnik — mej vsemi temi morda že davno ni bilo ljubega mirú. A pride velikonočna spoved in sveto obhajilo in zopet se srca odpirajo in vanje se seli ljubezen in prejšnje je — pozabljeno.

Tako nam daje sv. Rešnje Telo sadove večnega življenja, časne sreče.

Kajpada ondi ne moremo govoriti o sadovih zadovoljnosti in veselja, kjer se mimo tega drevesa hodi na vsakdanje delo in skrbi. Gladen človek, ali se nasiti brez truda, ali nič ni potrebno, da seže po sadju, s katerim si hoče nasititi svojo lakoto? In kdor ne mara za ta spomin ljubezni božje, katerega nam je zapustil Zveličar v najsvetejšem zakramentu, kako naj bi bil deležen dobrih sadov za časno življenje? Takemu veljajo besede, katere je govoril pred svojim trpljenjem Zveličar nad nehvaležnim mestom jeruzalemskim, rekoč: *Oj, da bi spoznalo zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir. Sedaj pa je skrito pred tvojimi očmi.*

Mi pa, predragi verniki, ki poznamo izza mladih dnij, kako sladak je Gospod in kako dobrih sadov za časno življenje smo trgali s tega drevesa življenja, obljubimo mu iznova zvestobo, kakor nekdanj Jozve, ki je klical vpričo Izraelovega ljudstva: *Jaz pa in moja hiša bomo služili Gospodu.* In če bi se kdaj primerilo, da bi nas skušnjava odvracala od tega drevesa življenja in bi nas vabil svet in njegovo poželenje v zanjko pregrehe in strastij — tedaj, dragi moji, polni vere in upanja vzdihujmo z apostolom: *Gospod, kam hočem iti? Ti sam imaš besede večnega življenja. In mi smo verovali in vemo, da si ti Kristus, Sin živega Boga.*

II. Toda pojdemo za korak dalje. Rekli smo, da nam je sveto Rešnje Telo drevo življenja, časnega in večnega. In blagor nam! Nimamo namreč tu na zemlji stanovitnega sedeža, ampak prihodnjega iščemo. Iz časnosti romamo v večnost. »Oj večnost, oj večnost!« tako je klicala v svoji mladosti pogosto sveta Terezija in si predstavljala prav živo to, kaj jo čaka v prihodnjem življenju. In brez dvojbe se je tudi že tebi, dragi moj, pogosto tako godilo. Kdo izmed nas še ni mislil resnobno na daljno večnost? Kdo se še ni vprašal: kakšna bode moja večnost, srečna ali nesrečna? Oj, strašno vprašanje! Srečna ali nesrečna večnost, na veke srečen ali nesrečen — zveličan ali pogubljen! Kdo mi reši to vprašanje ugodno? Ni ga na svetu preroka, ki bi znal razrešiti prav to uganjko. Ali tisti, ki ima besede večnega življenja, je svojim vernikom to resnobno vprašanje že davno raztolmačil. Rekel je: *Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan.* (Jan. 6, 54.) Oj tolažbe polna beseda! Nič več torej ne bodemo tavalj v temini, nič več se ne bodemo udajali dvomom. Gospodova beseda je resnica. Vselej, ko sprejemem sveto Rešnje Telo na svoj jezik, vselej sprejemem iznova poroštvo, zagotovilo, da sem zapisan v knjigo življenja. Nič več ne bodem

žalosten, ko pritisnejo od vseh strani name težave in bridkosti, bolezní in bolečine, žalost in strah. Nič več. S kraljevim pevcem zapojem: *Gospod je moj pastir in nič mi ne bode manjkalo. V kraj dobre paše me je privedel in k mirnim vodam me je pripeljal. Zato, ko bi tudi hodil po dolini smrtne sence, se ne bom bal nič hudega.* Nič več, dragi moji! Prihodnjost je naša. Nič ne marajmo, ako nas v tem življenju muči nevgasna želja po sreči, pravi, stanovitni sreči, še malo in dosegli jo bodemo in uživali jo bodemo vso večnost. In ne le to. Uživali jo bodemo z dušo in telesom. Zveličar ne obeta le duši večno življenje, marveč tudi telesu vstajenje. Združil bo torej poslednji dan prah naših trupel v lepo celoto, v krasno podobo in ta podoba bode podobna zveličanemu telesu Kristusovemu.

In vselej, ko stopaš k svetemu obhajilu, ko ti mašnik poklada na jezik presveto Rešnje Telo, vselej ti Zveličar govori znova: Večno življenje imaš in jaz te bom obudil poslednji dan! In čim večkrat se ponavlja ta obljuba, tem gotovejša je, tem preje se bode zvršila.

In pride čas in pride dan za vsakterega izmej nas, — dan odhoda s sveta. Tedaj boš kakor popotnik, ki je prišel do zadnje postaje. Že gleda z višine domačo vas, domačo belo cerkev, domačo hišo. Na koncu svojega pota je, le še nekaj čvrstih korakov in — pozabljen bode ves trud in znoj, in popotnik se bode radoval s svojimi domačini, katerih dolgo, dolgo časa ni videl . . .

Kdo je popotnik? Popotnik je verni kristijan na smrtni postelji. Dolga je bila pot življenja, sedaj se pa odpira pred njegovim pogledom večnost. A ta večnost ni temna, ni žalostna, to je neskončno srečna večnost nebeškega veselja. Že se bliža mašnik s presveto hostijo, da jo položi na usehle ustnice bolnikove. In svest si svoje ljubezni do Jezusa, vzdihne bolj s srcem kakor z ustmi: *Prilisi me kot pečat na svoje srce, zakaj močna kakor smrt je ljubezen.* Da, bolj močna kot smrt je tvoja ljubezen, katera mi oživi v prihodnjem življenju nebeško srečo. Spusti torej, Gospod, svojega služabnika po tvoji besedi v miru in Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo! —

Mnogo so sanjarili nekdanji paganski modrijani o nesmrtnosti, hoteli so si jo pridobiti z znamenitimi deli govornišva, zgodovinopisja ali pesništva. Toda kaj je njih nesmrtnost proti oni nesmrtnosti, katero je Bog pripravil v večnosti tistim, ki ga ljubijo. Ali kolika sramota čaka onega, ki si lahko pridobi večno življenje, pa se na

zemlji noče hraniti s sadovi večnega življenja! Mu li ne bodo bridko očitali take lenobe kdaj vsi tisti, ki nikdar niso čuli o sveti katoliški cerkvi in ki bi bili radi uživali nebeških sadov presvetega zakramenta, da so jih poznali? Ne bo li boljše ob sodbi mestom Sodomi in Gomori, nego takim zaslepljenim vernikom?

Predragi! Na vrtu svete katoliške cerkve zeleni, cvetè in zorí presveto drevo življenja, časnega in večnega. Sam Zveličar je je vsadil takrat, ko je bil povzdignjen od zemlje. Uživajmo torej sadove tega drevesa: sprejemajmo radi in pogosto zakrament sv. Rešnjega Telesa, zbirajmo se pogosto v senci tega čudovitega drevesa: obiskujmo radi Jezusa v najsvetejšem Zakramentu. In deležni bodemo sadov tega drevesa: časnih in večnih. O Bog, kateri si nam v prečudnem zakramentu spomin svojega trpljenja zapustil, daj nam, te prosimo, svete skrivnosti tvojega Telesa in tvoje Krvi tako častiti, da sad tvojega odrešenja vedno v sebi čutimo. Amen.

Dr. And. Karlin.

2. Razdejanje Jeruzalema — razdejanje trdovratnega grešnika.

(Vvodni govor k postnim pridigam.)

Glejte, gremo gor v Jeruzalem.
Luk. 18, 31.

Glejte, gremo gor v Jeruzalem! S temi besedami je povabil Jezus svoje učence, da so zapustili oddaljene galilejske kraje, kjer je oznanoval že tri leta svoj božji nauk, in da naj gredó z njim v Jeruzalem obhajati veliko noč. Apostoli in učenci pač niso se vedeli, da je to zadnja Velika noč, ona Velika noč v pravem pomenu besede, ona največja noč, v kateri dokonča božji Sin svoje poslanstvo, v kateri dovrši odrešenje.

Tudi nam že ugaša brenket godbe, tiste nesrečne godbe, pri kateri se ni le počeno razveseljevalo, ampak — žal — mnogo grešilo, mnogo nedolžnih src pohujšalo, mnogo templov svetega Duha oskrunilo, tudi nam že utihajo te pustne strune in na pragu posta se že pripravlja pepel za ohole naše glave, za prevzetno človeštvo, kateremu zadoni na užitkov pijano uho in srce glas Stvarnika, glas, ki, kot sodna tromba doni že izpred vrat raja in bo donal do tečajev večnosti, glas: *Pomni, da si prah!* — — —

Predragi v Kristusu! Ta glas nas mora strezniti, mora zdrimiti iz omotice vživanja, da se tudi mi že danes resno prašamo: Kam gremo? Kam je naša pot? Prah si — odgovarja tromba —; v prah torej potuješ ti kronana glava in ti beraška noga. V prah, ti duševni ubožec, v prah ti učenjak, ti slavljeni veleum. Ali tamkaj ti ni in ne bo obstanka — pot te vede preko groba — dalje — dalje — kam?

Kristus nam odgovarja: *Glejte, gremo gor v Jeruzalem.* Da, to je cilj in konec našega potovanja — Jeruzalem — mesto miru, — Jeruzalem — sveto mesto večnega življenja. Kako važno vprašanje: »Kam gremo?« Ni zastoj občudoval francoski učenjak — sicer brezverec — Jouffroy našo najbolj znano knjižico — katekizem ter rekel: »To knjigo imenujem velikansko, ker dá na najvažnejši vprašanji: »Od kod sem?« in »kam grem?« — najvažnejši odgovor.

Da, najvažnejše vprašanje je: kam grem? — Kam? proti večnosti: Hočeš, nočeš — moraš proti večnosti! Kadar dihneš, kadar udari srce, kadar tiktakne ura — vselej si bližje večnosti. A kolikokrat, predragi v Kristusu, se spominjamo tega? Kolikokrat si stavimo to vprašanje: kam gremo? Malo, zelo malo mislimo na to — in če že malo mislimo na večnost sploh, še manj se prašamo, v kako večnost gremo? Ali res gor v Jeruzalem? — v mesto miru — ali ne morda v mesto razdejanja, solza in trpljenja?

Ne bo torej odveč, čeprav današnji dan, ko se svet nekako skuša, kako bi bolje ustregel lažniku od začetka, ko je ves pekel na delu in na lovu, da prav ta trenotek slušamo glas Odrešenikov in premišljujemo njegov klic: *Gremo gor v Jeruzalem!*

Če vsadiš drevesce, je cepiš, privezuješ, obrezuješ in gojiš, čegavo je, če ne tvoje? In tvoj namen je, da si vzgojiš dobro plemenito drevo. In sedaj pride hudobna roka, odreže drevesce in ga porabi za šibo, za palico. Ali si tega vesel? Ali je bil to namen tvojega truda? Gotovo ne! Kdor kaj stori, tisti je lastnik ali gospodar narejene stvari. On edini ima pravico določati namen, on edini ima pravico stvar prodati, stvar rabiti — a tudi uničiti.

In če si človek prilaščas to pravico, ali si je Bog ne bo? On sam je ustvaril od zadnje travice do nebeških teles, od črvička do človeka — vse iz lastne moči, iz lastnega nagiba — in zaradi tega ima tudi on sam pravico vsaki stvari določati namen, torej

ima izključno pravico tudi za to, da on sam določa namen človeku. In on ga je tudi določil. Katekizem odgovarja z božjo besedo: Čemu je Bog človeka ustvaril? — da ga spoznava, ljubi, mu služi in se večno zveliča. Ni torej naša pravica, da delamo z ustvarjenimi stvarmi, kakor hočemo mi, ampak kakor hoče Bog. Nismo mi gospodarji svojih močij — dušnih in telesnih, ampak Bog je, kateri nam določa meje in črta namen, — namen rabiti vse tako in v toliko, kolikor in kakor nam določa Bog.

In glejte, tu je — v tej rabi, v tej oholi in prevzetni rabi stvari in lastnih močij — tu je studenec prvega in zadnjega greha — tu tiči klic človeštva — in klic Luciferja: Non serviam! Ne bom ti sluga! — Tu se začinja tista napačna svoboda, ki prezira vse božje postave in pravi: Svoj tron si postavim in sam bom gospodaril! Tako pravi človek — stvarniku — kot bi klical lonec lončarju: ti me ne boš prodal, ti me ne boš določil za to in ono rabo — določil se bom sam. Kaj ne, kolika slepota človeštva! To noče za Odrešenikom v Jeruzalem — noče za vogelnim kamenom — in zato bo tisto od kamena razbito in pomandrano.

Iz tega vidimo, da ima Bog pravico določati namen, in da ga je tudi določil in pokazal pot, po kateri se pride do njega.

Sv. Duh nam je pokazal tiste mejnike ob cesti v srečno večnost. — Ko je končana v sv. pismu knjiga ‚pridigar‘, beremo nazadnje še te besede: *Poslušajte konec vseh govorov, poslušajte dobro: Boj se Boga in izpolnuj zapovedi.*

To so torej tisti obcestni kameni, ki človeka obdržé na pravi poti, ki ga ne pusté za banderom prvega upornika Luciferja! *Boj se Boga* — v tem dosežemo svoj namen, v tem izpolnimo svojo nalogo na svetu ter pridemo v Jeruzalem — na kraj hladu, miru in luči. *Boj se Boga!* — a ne kot pogubljeni, ki se ga tudi bojé, a ga proklinjajo — *boj se Boga* — a ne kot grešnik, ki trepeta pred sodbo — ne, *boj se Boga* kot otrok očeta, boj se ga iz ljubezni! Ljubezen vse pretrpi, vse prenese — torej tudi pokorščino do Boga — v njej so izpolnjene vse zapovedi. Bogu služiti — z vsakim delom, z vsakim veseljem — to je naš namen, naša naloga, to je delo celega in vsega življenja. — Bog mora biti naš zaklad — pri njem naše srce! — Toda, izprašujmo si vest, ali je res tako? Kje so zjutraj misli, ko se zbudimo? Pri Bogu — ali pri grehu? Kje in kaj je namen pri delu? Zakaj delamo? Ali res zato, ker je to naš poklic, da v tem zveličujemo

sebe, koristimo bližnjemu — ali pa je zato vse tuhtanje, vse ubijanje, da bližnjemu škodujemo, da ga prevarimo — a sebe pogubimo. Ali te veseli tedaj, ko imaš priliko, da otmeš nedelžnost, da zavrneš slabo govorjenje — ali pa ti morda igra nasmeh na ustnicah, ko in ker si oropal bližnika najlepše krasote — milosti božje — vzel mu čistost srca — in telesa? — Ali se prašamo, ko sklepamo prijateljstva, bo-li to v naše zveličanje — ali pa nas bo to oviralo — morda celo odtrgalo od prave poti? (Grešna ljubkovanja. Prijatelji — v podobi slabih knjig, časnikov.)

O, ta očitajoča vest, da smo bili tolikrat napuhnjeni in smo sami hoteli izbirati si namen, sami si določati, kaj bomo storili in smo gledali le na svojo zlobno voljo, sveto voljo božjo smo pa zanemarjali in prezirali!

Ali, dasi nam vest mnogo očita, dasi smo prepričani, da smo mnogokrat zašli s pravega pota, vendar nas tolaži zavest, da je božje usmiljenje neizmerno. Še je čas. Stokrat in stokrat bi že bili lahko umrli — in bi bili morda pokopani v pekel — toda še živimo. Torej na pot — nazaj, za Kristusom gor proti Jeruzalemu. In da nam ne mine ta postni čas brez sadu, zato hočemo prehoditi v duhu bridko zgodovino trdovratnega Jeruzalema, ki je kamenjalo preroke — in preroka prerokov — Odrešenika samega pribilo na križ — in zato s trona padlo v prah. Spoznali pa bomo, da ta trdovratni Jeruzalem ni nič drugačen, kot vsak zakrknjen grešnik — in da bo konec tega zadnjega prav tak, kot jeruzalemskega mesta.

Nebeški Zveličar je sam, užalosten vsled zaslepljenosti in nehvaležnosti judovskega ljudstva, v preroškem duhu izustil strašno kazen, ki je imela priti nadenj za toliko hudobijo, rekoč: *Gorjé ti, Jeruzalem, ki moriš preroke in kamnjaš one, ki so tebi poslani — ker prišli bodo tvoji sovražniki ter v prah poleptali tebe in tvoje sinove v tebi — in ne bo ostal v tebi kamen na kamnu zato, ker nisi spoznalo časa svojega obiskovanja.* V naslednjih govorih bomo videli, kako so se uresničile te Zveličarjeve besede. Ko tedaj spoznamo grozno sodbo božjo nad mestom Jeruzalemom, tedaj naj nas prešine svet strah, ne mašimo svojih ušes, ampak vrnimo se k Gospodu — svojemu Bogu, ker *sedaj je prijetni čas, sedaj je dan rešitve.* Amen.

F. S. Finžgar.